

Зелени решения за междублоково пространство за преодоляване на „Градския топлинен остров“

ДОКЛАД

от анализ на общински стратегически документи, планове и проекти на Община Стара Загора за идентифициране на мерки за интервенция

ОБЩИНА СТАРА ЗАГОРА

Декември 2022

Проект „Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“ се изпълнява с финансова подкрепа в размер на 2 800 000 евро, предоставена от Исландия, Лихтеницайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП и НФМ.

Основната цел на проекта е да се подобри капацитета на местните власти и да се идентифицират и приложат конкретни мерки за намаляване въздействието върху климатичните промени и адаптация към тях в сферата на градското планиране и развитие.

Благодарности

Настоящият Доклад е изготвен от членовете на Експертния екип на Община Стара Загора, сформирани за целите на проекта в състав: Георги Симеонов – директор Дирекция „Инвестиции и европейски проекти“, Росица Копривчина – директор Дирекция „Транспорт, чистота и екология“ и Маргарита Георгиева – гл. експерт в отдел „Екология и гори“ с активното участие на Главния архитект на общината – г-н Младен Иванов и на колеги от дирекция „Строителство и инвестиции“ и звено „Инвеститорски контрол“ на Общинска администрация Стара Загора. Сърдечни благодарности за оказаната подкрепа на Ръководството на Община Стара Загора в лицето на кмета г-н Живко Тодоров и заместник-кмет с ресор „Транспорт, чистота и Екология“ г-н Йордан Николов.

Изказваме благодарност за проявения интерес и споделени ценни съвети на представителите на Общински съвет Стара Загора, на Агенцията за регионално икономическо развитие, на РИОСВ - Стара Загора, на служители на дирекция „Инвестиции и европейски проект“ и дирекция „Транспорт, чистота и екология“ от Общинска администрация Стара Загора, които взеха активно участие в проведената експертна консултативна среща.

При осъществяване на процеса на идентифициране на пропуските в сферата на градското планиране, свързани със смекчаването и адаптацията към изменението на климата и бъдещите инвестиционни мерки, съществен принос имаха идеите и съветите на ръководството и експертите от НДФЕ и екипът на българските консултанти от Аналитично-креативна група. Изключително полезни съвети и работещи примери за идентифициране и прилагане на конкретни мерки за адаптация към климатичните промени получихме от Норвежките партньори. Благодарности към всички тях за приноса им за постигането на нашата обща цел.

Съдържание

1. Въведение	4
2. Обобщение и изводи от находките на прегледа и анализа	6
2.1 Идентифицирани заплахи за Община Стара Загора, към които ще са ориентирани бъдещите мерки за адаптиране	6
2.1.1 Общ преглед на състоянието на проблема с изменение на климата в България	6
2.1.2 Състояние на проблема на местно ниво – гр. Стара Загора	8
2.2 Идентификация на риска от изменение на климата в гр. Стара Загора	9
Извод относно идентификация на риска от изменение на климата в гр. Стара Загора...	10
2.3 Мерки/идентифицирани интервенции, които могат да бъдат реализирани	11
3. Изводи на база прегледа и анализа на документите, имащи отношение към темата за климатичните промени.....	11
4. Мониторинг. Индикатори на успеха за планираната иновативна интервенция.....	20
4.1. Индикатори за изпълнение	21
4.2 Индикатори за въздействие	21
5. Потенциален принос към детайлизиране на конкретна инвестиционна мярка/мерки/идея/ и изготвяне на задания.....	22
6. Препоръки.....	22
Приложения:.....	23

1. Въведение

Анализът на общинските стратегически документи, планове и проекти на Община Стара Загора представлява аналитичен преглед на действащите общински планове и стратегии, инвестиционни програми, както и на резултатите от прилагането им с основна цел да се идентифицират пропуските в сферата на градското планиране, свързани със смекчаването и адаптацията към изменението на климата.

В Община Стара Загора се сформира Експертен екип, състоящ се от трима експерти от две дирекции на общинската администрация, отговарящи за опазване на околната среда и стратегическо планиране. Двама от експертите са от Дирекция „Транспорт, чистота и екология“ и един експерт от Дирекция „Инвестиции и европейски проекти“. Всички експерти притежават богат опит при изготвяне, анализ и оценка на стратегически документи, планове, проекти и програми.

В помощ на Експертния екип със своя експертиза се включиха и други експерти от Община Стара Загора.

Първоначално бяха идентифицирани всички релевантни общински стратегически документи, в които изменението на климата и последствията от него са засегнати или трябва да бъдат взети под внимание. Беше изготвен Списък на стратегическите и планови документи на Община Стара Загора, в който бяха включени 18 документа и проекти. Впоследствие този списък беше редуциран до 13 бр., като документи с една и съща основна цел, но с различен период на изпълнение бяха обединени или тези за стар период изключени. Освен това документите бяха групирани в три групи спрямо основната цел на проекта/програмата, както следва:

- *Стратегически планови документи, ориентирани по-скоро към адаптация* – в тази група бяха разгледани 2 бр. документи и проекти - Проект „Паркоустройство, благоустройство и подобряване физическата среда на Станционната градина в град Стара Загора“ и проект „Зелена и достъпна градска среда за жителите на Стара Загора“ – фаза 2;
- *Стратегически планови документи, ориентирани по-скоро към смекчаване* – 8 документа и проекти: Програма за управление на отпадъците на Община Стара Загора за периода 2021 – 2028г.; Програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ10 и ФПЧ2,5) и поддържане на установените норми на територията на град Стара Загора с период на действие: 2021 – 2025 година; Програма за опазване на околната среда на Община Стара Загора с период на действие 2021 - 2027 година; План за устойчива градска мобилност за град Стара Загора 2016 – 2022 год.; Интегриран проект „Българските общини работят заедно за подобряване качеството на атмосферния въздух“ по Програма LIFE 2014-2020 на Европейския съюз; Проект „Модернизация и развитие на устойчив градски транспорт“, фаза 2; Проект „Прилагане на мерки за подобряване

качеството на живот в град Стара Загора”; BG16M1OP002-2.010 Рекултивация на депа за закриване. Проект „Закриване и рекултивация на старо депо за твърди битови отпадъци на община Стара Загора“;

- *Стратегически планови документи, ориентирани и към смекчаване и към адаптация* – 4 документа и проекта: План за интегрирано развитие на Община Стара Загора за периода 2021 – 2027 година; Програма за енергийна ефективност 2020 – 2025 год.; Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради: Проект „Обновяване на Образователната инфраструктура в Община Стара Загора“.

За анализ на тези документи беше използвана изготвената Методология за анализ на общински стратегически документи, планове и проекти и стъпки за идентифициране на пилотни дейности. За всички документи и проекти от краткия одобрен списък беше изготвен Тематичен анализ на съдържанието на документите – „визитка“.

Анализът основно беше извършен от експертния екип на общината по проекта при условия на взаимно подпомагане с експертните екипи на останалите 7 общини партньори при проведени три работни срещи на експертните екипи.

При осъществяване на процеса на идентифициране на пропуските в сферата на градското планиране, свързани със смекчаването и адаптацията към изменението на климата и бъдещите инвестиционни мерки, съществен принос имаха идеите и съветите на експертите от НДЕФ, екипът на българските консултанти от Аналитично-креативна група и Норвежките партньори.

Изключително полезни съвети и работещи примери за идентифициране и прилагане на конкретни мерки за адаптация към климатичните промени получихме от Норвежките партньори посредством:

- Доклада „Международен опит и най-добри практики за адаптация към изменението на климата, които са подходящи за българските градове“, изготвен от Западнорвежкия изследователски институт по задание на норвежкия партньор по проекта Норвежката асоциация на местните и регионални власти (KS);
- Учебното пътуване до Норвегия с основна цел запознаване с работата на общините в Норвегия в сферата на адаптация към климатичните промени.

В Тематичния анализ съществен момент бяха изведената информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка и Потенциала за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция.

За идентифициране, подготовка и обосноваване на пилотната инвестиционна мярка, която ще се реализира в гр. Стара Загора, беше изготвен Проектен фиш. Проектните фишове представляват специално разработен от НДЕФ модел за описание на инвестиционните мерки, които ще се изпълнят в рамките на проекта. В проектните фишове е включена обосновка за начина, по който мярката води до адаптация към климатичните промени и по-конкретно до заплахата и риска, характерни за конкретното място. Описват всички дейности и се прави референция с опита, който е придобит от Норвежките партньори – чрез доклада им за международния опит или чрез учебните пътувания в Норвегия. Проектният фиш е част от настоящия доклад.

2. Обобщение и изводи от находките на прегледа и анализа

2.1 Идентифицирани заплахи за Община Стара Загора, към които ще са ориентирани бъдещите мерки за адаптиране

2.1.1 Общ преглед на състоянието на проблема с изменение на климата в България

България е разположена в един от регионите, който е особено уязвим към изменението на климата (главно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и към нарастващата честота на екстремни събития, свързани с изменението на климата, като суши и наводнения. Рисковете, причинени от явления, свързани с изменението на климата, могат да доведат до загуба на човешки живот или да причинят значителни щети, засягащи икономическия растеж и просперитета както на национално, така и на трансгранично равнище.

В научната общност съществува консенсус, че изменението на климата вероятно ще увеличи честотата и величината на екстремни метеорологични явления. През последните десетилетия тази честота в България се е увеличила значително. Най-често срещаните хидрометеорологични и природни бедствия са екстремни валежи и температури, бури, наводнения, горски пожари, свлачища и суша. Броят на смъртните случаи и жертвите, дължащи се на природни бедствия, е значителен, което показва уязвимост към метеорологичните условия и климата. Уязвимостта на населението и икономиката на България към въздействията на климатичните промени се усилва от относително високата степен на бедност в най-засегнатите райони, продължаващата концентрация на населението на страната в няколко индустриални и градски района. Все повече доказателства сочат, че икономическите загуби от бедствия, свързани с метеорологични и климатични условия, също нарастват.

Научните прогнози сочат, че средната температура ще се повиши между 1,8°C и 4°C до 2100 г., като покачването в Европа се очаква да бъде дори по-високо от прогнозната глобална средна стойност. Като цяло, повишаването на температурата се очаква да бъде по-голямо

през летния сезон (от юли до септември). От гледна точка на очакваните промени в режима на валежите, вероятно е да има намаляване на валежите, което ще доведе до значително намаляване на общите водни запаси в страната.

При повечето сценарии за изменението на климата валежите през зимните месеци вероятно ще се увеличат до края на века, но се очаква значителното намаляване на валежите през летните месеци да компенсира това увеличение. Според съществуващите сценарии за климатичните промени за България се наблюдава тенденция към увеличаване честотата на екстремни явления и бедствия, което се доказва от честите интензивни валежи, топли и студени вълни, наводнения и суши, урагани, горски пожари и свлачища.

Основните констатации от анализа и оценката на рисковете и уязвимостта към изменението на климата, са както следва:

- По-високите температури, водещи до формирането на топлинни острови, които ще се появяват по-често и ще траят по-дълго, ще имат най-голямо въздействие върху големите градове с повишена плътност и интензивност на застрояването.

- Изключително ниски температури и студени вълни не се очакват често, но могат да продължат няколко последователни дни и да повлияят на живота както в големите, така и в малките планински градове. Когато се комбинират с обилен снеговалеж, те могат да застрашат жизненоважни услуги, включително доставки на храна. Интензивни валежи:

- Наводненията ще се увеличават по честота и ще засегнат всички населени места като нанесат щети както в големите, така и в малките градове. Най-уязвими ще бъдат кварталите, разположени в близост до водни течения и тези на големите градове, построени незаконно в периферията им в райони, податливи на наводнения.

- Градушките, които често се комбинират с интензивни валежи, също ще причинят наводнения в градовете и ще повредят сгради, автомобили, обществен транспорт и инфраструктура.

- Продължителните валежи, съчетани с повишаване нивата на подпочвените води или проникване на отпадъчни води и някои допълнителни антропогенни фактори, ще предизвикат свлачища, особено тези в най-чувствителните райони на Черно море и дунавските градове. Допълнително утежняващи фактори в това отношение са абразията и ерозията.

- Свлачищата може да бъдат провокирани и от земетресения, типични за страната. Въпреки че земетресенията не са свързани с изменението на климата, голямото им въздействие върху градската среда и живота на хората трябва да бъде взето предвид в процеса на адаптиране. Недостиг на водни ресурси:

- Високите температури, съчетани със сушата, ще увеличат напрежението в населените места, където има недостиг на вода и остарели мрежи, в които се губят големи количества вода.

Посочените по-горе заключения показват, че градската среда в България е уязвима и е изложена на значителен риск от бъдещите климатични промени. Тези рискове се изострят от остарялата и често неадекватна инфраструктура както в големите, така и в малките населени места и от големия дял на застаряващото население, предимно с ниски доходи и под прага на бедността. Тази уязвимост се увеличава от слабото осъзнаване на проблемите, причините за тях и евентуалната им превенция и управление както сред лицата, отговорни за вземането на решения, така и сред широката общественост.

Ефектът на градския топлинен остров се появява в градовете, където тъмните покриви на сградите, черният асфалт и бетонните настилки концентрират топлината на слънчевото греене през лятото и се „напичат“ неимоверно. Това води до нагриване на цялата атмосфера в града. На свой ред това сгорещява цялата среда в града. Ситуацията се влошава от работата на двигателите на автомобилите с ДВГ, работата на климатици и т.н. В крайна сметка температурата на средата в града се оказва с няколко градуса по-висока от тази на околната среда извън града.

Очаква се в най-населените градове този ефект да „добави“ още две градуса към и без друго покачващите се температури на околната среда – в периода до 2050 г.

По-високите температури увреждат околната среда и икономиката в града по много начини. Заради прекомерното затопляне се харчи много повече енергия – за охлаждане. Въздухът става много по-замърсен. Водата намалява. Работещите на открито са много непродуктивни. Рязко се увеличава броят на постъпващите в болници заради топлинен удар, което натоварва здравната система. Нарастват и смъртните случаи заради жегите. Продуктивността намалява и при работещите на закрито, защото в жегите мнозина не могат да спят добре и са постоянно уморени.

2.1.2 Състояние на проблема на местно ниво – гр. Стара Загора

В повечето от стратегическите документи на Община Стара Загора, в които изменението на климата и последствията от него са засегнати или трябва да бъдат взети под внимание е налична информация за климата на местно ниво и очакваните негативни промени и последствия. В тези документи подробно е описано и обосновано съществуващото положение и очакваните изменения и част от заложените мерки са съобразени с тези обстоятелства.

Община Стара Загора е разположена в Южна Централна България и заема територия от 1 019,4 км², Средната надморска височина на общината е 357 м., като в равнинната част е в диапазона 150 – 180 м., а планинската надморска височина достига 895 м. (връх Морудей).

Цялата територия на общината е част от преходно континенталната климатична област на България, разположена основно между планинските масиви на Стара планина и Родопите. В северните територии на общината се усеща влиянието на Средна гора, създаващо отлични климатични условия за развитие на рекреационни дейности през всички сезони. Физикогеографският фактор има комплексно и разнопосочно влияние върху формирането на климата на ОСЗ. Видът на постилащата повърхнина, релефът и надморската височина, изложението на склоновете и посоката на простиране на оградните планини трансформират влиянието през годината на слънчевата радиация и атмосферната циркулация.

Средната многогодишната температура на въздуха в Стара Загора е 12,9°C. Най-студеният месец е януари със средна месечна температура от 1°C, а най-топлият е юли, когато средната температура достига 24°C. Пролетта в района е сравнително по-прохладна от есента.

Средногодишното количество на валежите е 598 мм. Типично при средиземноморското климатично влияние е специфичното разпределение на валежите по сезони: сухо, почти бездъждовно лято и дъждовна зима. Пролетта е дъждовна, а есента - суха. Снежна покривка се формира ежегодно, но тя рядко е с мощност над 5 см. Снегът често се стопява, преди да падне нов. Честото разтопяване на снежната покривка при наличието на неспоена и слабо споена литоложка основа, разорани почви и липса на тревна растителност през зимата, формират благоприятни условия за развитие на ерозията.

Преобладаващата посока на ветровете е североизточната в 29,2% от случаите. Средната годишна скорост на вятъра е ниска – 1,4 м/сек.

Въздействието на антропогенния фактор върху климата на Стара Загора има значително влияние. Микроклиматичните особености в района на Стара Загора са повлияни от площта и гъстотата на застроените територии, видоизменената постилаща повърхност, транспорта и броя на населението.

2.2 Идентификация на риска от изменение на климата в гр. Стара Загора

Поради разположението на града, литоложката основа и липсата на големи повърхностни водни обекти, в исторически план и към настоящия момент за града не са присъщи процеси на свлачища и наводнения. Глобалните процеси на изменение на климата оказват най-съществени отражения върху микроклимата на района на град Стара Загора по отношение на повишаване на температурите в летните месеци.

За оценка на тези аспекти са използвани данни от извършените измервания на температурата в различни точки на гр. Стара Загора от Автоматични измервателни станции за КАВ и Метеорологична станция на НИХМ.

През последните 10 години за гр. Стара Загора се наблюдава тенденция за повишаване на средногодишната температура с 2 до 3 градуса в зависимост от използваните източници за информация, като най-гореща е 2021 год. Повишава се броят на дните със средночасови температури по-високи от 35 градуса и намаляват валежите през лятото. През 2021 год. са регистрирани 50 денонощия с измерени средночасови температури над 35 °С през месеците юли и август, както и 27 денонощия с средноденонощни температури по-високи от 30 °С.

Извод относно идентификация на риска от изменение на климата в гр. Стара Загора

Какъв е проблемът/явлението/опасността?

Основен риск/заплаха от изменение на климата в гр. Стара Загора представлява ефектът на „Градския топлинен остров“.

Какво може да бъде засегнато?

Топлинният остров повишава рисковете за здравето на хората. Но дори да не се разболеем, жегата създава лошо настроение и носи умора. Това явление, освен че има сериозни здравословни последици за хората и нарушава техния комфорт, има и преки икономически измерения - Повишената топлина в градовете ни води до дискомфорт за всеки, изисква увеличаване на количеството енергия, използвана за охлаждане, и увеличава замърсяването. Всъщност усещането за жегата не е само усещане, а е факт. То се получава благодарение на асфалта, бетона и липсата на озеленяване. Засилва се и от употребата на климатици, тъй като техните външни тела допълнително затоплят въздуха. Повишената топлина увеличава фотохимичните реакции, което увеличава частиците във въздуха и по този начин допринася за образуването на смог и облаци.

2.3 Мерки/идентифицирани интервенции, които могат да бъдат реализирани.

Какво може да бъде предприето?

Полагане на настилка за големи паркинги или тротоари от т.нар. дишащи плочки в цветовете, отразяващи светлината и между които може да расте трева, за да не излъчват толкова топлина. Също и подреждането им в определени форми спомага за по-малкото приемане на слънчева радиация.

Монтиране на светлоотразителни панели, отблъскващи лъчите. Преобядисването на покривите в студени цветове също би помогнало.

Монтирането на водни пръскачки по улиците и покривите. Разпръскачите навлажняват повърхността, така че въздухът около него да се охлажда чрез изпаряване.

Най-доброто за справяне с топлинните градски острови си остава озеленяването. Затова се стремете да имате максимално растителност на балкона си. Изграждане на нови паркове и зони за разхлада и отдиш и поддържане на съществуващата растителност.

Инсталиране на зелен покрив над сградите на града. „Зелен покрив“ е просто покрив, който включва растения и растителност. Зелените покриви използват същия изпарителен охлаждащ ефект, който градовете губят, когато разрушат растителността. Така че зеленият покрив не само не позволява покривът на сградата да поглъща топлината, но охлажда въздуха около нея, компенсирайки до голяма степен ефекта от градския топлинен остров.

Всички тези мерки са възможни за реализация в условията на градската среда в гр. Стара Загора, както и комбинация между тях. Изборът на конкретните мерки и техният обхват и място на прилагане беше направен след извършен анализ на приложимостта и очаквания ефект, както и метод за оценка на резултатите от прилагането.

3. Изводи на база прегледа и анализа на документите, имащи отношение към темата за климатичните промени

От направения анализ на стратегическите документи и проекти на Община Стара Загора, имащи отношение към климатичните промени, могат да бъдат направени следните изводи:

- Община Стара Загора в стратегическите си документи е заложила като приоритет „Да се ограничат и/или предотвратят рисковете пред община Стара Загора, в следствие от изменението на климата и да се адаптира общината към случващите се климатични промени“, но за изпълнение на този приоритет все още не е изготвен конкретен специализиран стратегически документ. Това е предвидено в следващата година.

- Всички разгледани и анализирани документи, в които има мерки, имащи отношение към смекчаване и/или адаптация към измененията на климата са актуални и действащи или успешно изпълнени;
- Заложените мерки за смекчаване и/или адаптация към измененията на климата имат характер на съпътстващи мерки в изпълнение на други основни цели;
- В най-голямата си част – 12 документа са ориентирани към смекчаване или/и към едновременно смекчаване и към адаптация на измененията на климата;
- Най-малко от документите – 2 бр. са ориентирани директно към смекчаване на въздействието на изменението на климата;
- Независимо, че предвидените или изпълнени мерки по намаляване(смекчаване) на въздействието са по-малко на брой, то разходите за тяхното изпълнение са по-големи;
- Предвидените и изпълнени мерки за адаптация към измененията на климата са разнообразни, но се изпълняват на различни места индивидуално – липсват комбинирани мерки за една и съща територия;
- За никоя от мерките за адаптация няма предвидени индикатори за измерване на въздействието. Няма натрупана база данни за оценка на резултата от изпълнението както на мерките за смекчаване, така и за адаптация;

На база направените изводи от анализа на стратегическите документи и извършената идентификация на риска за гр. Стара Загора, бяха формирани някои критерии за избор на мерки и обект за въздействие в Инвестиционния пилотен проект на Община Стара Загора, които могат да се обобщят в няколко основни точки:

- Мерките да бъдат насочени в посока адаптация към измененията на климата и по-точно преодоляване на ефекта от „Градския топлинен остров“;
- Прилагане на иновативни за Община Стара Загора мерки;
- Възможност за комбиниране на няколко мерки на едно място;
- Задължително предвиждане на решение за осигуряване на поливане на предвидената нова и налична растителност;
- Изборът на мерки да е съобразен с въглеродния им отпечатък;
- Да не се допуска дублиране изпълнението на мерки, финансирани от проекта и други финансови източници (двойно финансиране);
- От ефекта на въздействие да се възползват възможно най-много хора, вкл. деца;
- Да се предвиди възможност за оценка на ефекта на въздействието от изпълнение на проекта, като се зложат подходящи индикатори и начин за тяхното измерване;
- Осигуряване на устойчивост на проекта - готовност на гражданите да опазват и поддържат изпълнените мерки и осигуряване на финансови средства за стопанисване и поддръжка на инвестицията от страна на общината;

- Да се предвидят мерки за предоставяне на информация за последиците от климатичните промени и възможности за въздействие върху тях с цел намаляване на вредните влияния за хората;
- Да съществува възможност при успешно реализиране на пилотния проект, той да се приложи в същия обем дейности на други уязвими места;

Изборът на иновативни мерки съществено беше повлиян от Доклада на Норвежките партньори „Международен опит и най-добри практики за адаптация към изменението на климата, които са подходящи за българските градове“, изготвен от Западнонорвежкия изследователски институт по задание на норвежкия партньор по проекта Норвежката асоциация на местните и регионални власти (KS) и учебното пътуване до Норвегия, както и от обмяната на опит и мнения с партньорите по проекта.

Изборът на място за интервенция и конкретни мерки за прилагане беше направен след няколкократни консултации с Гл. архитект на общината и ръководители и експерти от Дирекция „Строителство и инвестиции“ и звено „Инвеститорски контрол“, които ни дадоха ценна информация за състоянието и предвижданията за инфраструктурата на града и точно на междублокови пространства. Бяха извършени преценки по документи – ПУП на различни райони и огледи на място. Направеният избор е обоснован в Проектен фиш, който е приложение към настоящия доклад.

Формираната по този механизъм и критерии идейна концепция за пилотен проект на гр. Стара Загора за адаптация към измененията на климата, беше подложена на експертно консултативно обсъждане, проведено 14 юли 2022 год.

Участници в срещата бяха Заместник-кмет с ресор „Транспорт, чистота и екология“, представители на Общински съвет Стара Загора, на Агенция за регионално икономическо развитие, РИОСВ - Стара Загора, главен архитект на Община Стара Загора, представители на дирекция „Инвестиции и европейски проект“ и дирекция „Транспорт, чистота и екология“ от Общинска администрация Стара Загора, членовете на експертния екип по проекта на Община Стара Загора

По време на експертното обсъждане бяха изразени мнения, становища и предложения, които могат да бъдат обобщени така:

- Беше зададен въпрос за начина на отчитане на ефекта от изпълнение на мярката и се направиха предложения за индикатори за отчитане изпълнението на проекта – измерване на температурата на мястото с изпълнени мерки и друго в съседство без приложени мерки за адаптация, а също и измерване на посещаемостта на обекта преди и след интервенцията;
- Изказани бяха мнения, че проектът е много добър и трябва да се реализира за онагледяване на изпълнението на подобни мерки; Изграждането на „пасивни сгради“ чрез използването на подходящи изолационни материали е добра мярка, която следва масово да се прилага;

- Бизнеса също прилага мерки за смекчаване на изменението на климата – повишаване на енергийната ефективност на производствата, използване на слънчевата енергия и др., които могат да се популяризират в рамките на този проект;
- Беше направено предложение за повторното използване на пречистените води от градски пречиствателни станции за напояване на зелени площи и градинки, за целта са необходими промени в националното законодателство;
- За поддържане на зелената растителност, засадена по проекта и необходимо да се привлекат гражданите, живущи в района – възможен начин за привличането им е прилагане на практиката на осиновяване – „Осинови градинка“;
- Беше изказано опасение за възможно недоволство от страна на гражданите при мултиплициране на проекта на други подобни места в града, където живущите в районите биха искали да се използват междублоковите пространства само и единствено за паркинги, независимо от предназначението им по ПУП;
- Значими ефекти от мерки за смекчаване и адаптация към климатичните промени могат да бъдат забелязани когато се изпълняват регулярно и по-масово от различни субекти;
- Беше заявена подкрепа от АРИР – Стара Загора за популяризиране на зелените решения в града, вкл. и това по настоящия пилотен проект чрез европейската информационна мрежа „Европа директно“;
- Беше направена препоръка да се разработи Общинска стратегия за адаптация към климатичните промени;
- Беше обсъдена и темата за избора на локация за прилагане на мерки за адаптация, като бяха посочени аргументи за направения избор – наличие на много млади семейства с деца; готовност на гражданите да опазват и поддържат растителността; възможност за комбиниране на много мерки на едно място.

Участниците бяха много активни и се обединиха около мнението, че идейната концепция и включените мерки са изпълними, ще окажат необходимия ефект и ще допринесат за изпълнение на основната цел на проекта.

Предложението на Община Стара Загора за реализиране на Пилотен иновативен проект за адаптация към климатичните промени в градска среда е с наименование **„Зелени решения за междублоково пространство в кв. Железник за преодоляване на „Градския топлинен остров“** и съдържа следните основни моменти:

Обект на интервенцията е междублоково пространство в кв. Железник на гр. Стара Загора, заключено между жилищни сгради с административен адреси: ул. „Загорка“ № 31; ул. „Загорка“ № 33, ул. „Старозагорско въстание“ № 26, и ул. „Старозагорско въстание“ № 28. Междублоковото пространство е част от имот 68850.501.530 от кадастралната карта на

гр. Стара Загора, кв. Железник, общинска частна собственост, вид територия Урбанизирана, НТП Комплексно застрояване. Четирите жилищни блока са изградени на секции с височина от 5, до 9 етажа и общо 8 входа с общ брой обитаеми апартаменти 252.

Фиг. 1 Извадка от ПУП на кв. Железник

В квартала и в частност в жилищните блокове в близост до междублоковото пространство живеят много млади семейства с деца, които поради отдалечеността на квартала от основните паркове на града често ползват наличните площадки. В близост се намира детска градина и средно училище, където се обучават всички деца на квартала около 1 000 деца годишно.

Снимка 1 Съществуващо положение североизток

Обектът на интервенция е с площ около 2 000 кв. м. и понастоящем е организиран и се използва за паркиране на личните автомобили на живущите и бетонова площадка на две нива с частично затревени участъци. Налични са единични дървета, стари метални уреди от детска площадка: катерушка, люлка и пързалка; улично осветление и дървени пейки. Автомобилите се паркират върху част от асфалтирани алеи от западната и южна част на площадката на междублоковото пространство и западно от един от жилищните блокове

Снимка 2 Съществуващо положение север

През летните дни пространството се нагрява силно от слънцето, жилищните блокове акумулират чрез черните си покриви и панелни конструкции голямо количество топлина, която впоследствие излъчват в околното пространство. Дървесна растителност е засадена в прилежащите територии на жилищните блокове и не прави сянка както на площадката, така и на местата за паркиране на автомобили. Поради тези причини междублоковото пространство не се използва активно от живущите в района и не е притегателно място за хората в квартала.

Застрояването в квартала е изградено на ортогонален принцип и са обособени множество повече от 20 подобни междублокови пространства, в които могат да бъдат приложени мерките за адаптация към климатичните промени от настоящия пилотен проект.

Целта на проекта е преодоляване на ефекта на „градския топлинен остров“ и превръщане на междублоковото пространство в привлекателно зелено пространство, предлагащо комфорт по време на горещите вълни, както и в място за социализиране на местната общност в квартала.

Предложените дейности по изпълнение на проекта са:

1. Подмяна на асфалтобетонната настилка на местата, определени за паркиране на личните автомобили на живущите в квартала с настилка от решетъчни паркинг елементи на тревна фуга. Всички съществуващи асфалтобетонни настилки ще бъдат премахнати.

2. Изграждане на зона за отдих с подходящо оформена алейна мрежа. Съществуващите бетонови площи ще бъдат демонтирани, като на тяхно място ще бъде дадено ново ситуационно решение. Настилките, които ще бъдат използвани / павета в светли цветове на тревна фуга, дървесни настилки, естествени каменни плочи на тревна фуга / ще осигуряват минимално поглъщане на слънчевата радиация с цел намаляване на последващото отделяне на топлина.

3. Предвижда се монтиране на подходяща паркова мебел / пейки, пейки с перголи, беседка, кошчета /.

4. Засенчване чрез засаждане на специализирана растителност – подходящи дървесни видове с широки корони и увивни растения, разположени върху подходяща инфраструктура (перголи основно изработени от естествени материали). При избора на растителност за изграждане на зелените кътове ще се използват видове, които са адаптирани към местния климат и към очакваните бъдещи климатични условия, като се избягват чужди инвазивни видове

5. Оформяне на зона за спорт / фитнес/ на открито и реконструкция на съществуващия детски кът. Съоръженията, които ще се монтират ще бъдат изработени предимно от естествени материали, а металните части по тях ще бъдат сведени до минимум и покрити със светлоотразяваща боя. Бетонова настилка в тези площи ще бъде подменена с нова дишаща от естествени материали /дървесен мулч, пясък, перфорирана армираща настилка за тревна фуга/ в съответствие с Нормативните изисквания за изграждане на такива зони.

6. Затревяване и озеленяване с декоративна растителност на определените за това площи, вкл. обособяване на зелен кът за разполагане на контейнери за разделно събиране на отпадъци, генерирани от посетителите на междублоковото пространство.

7. Монтиране на питейна фонтанка за осигуряване на оводняване на посетителите през горещите летни месеци.

8. Изграждане на мини система за събиране на дъждовна вода и изграждане на поливна система за поливане на растителността, захранена с водното количество събрана и филтрирана дъждовна вода. Предвижда се да бъдат изградени дренажна система, резервоар с необходимата филтрация, за да се използва дъждовната вода от водосбора на междублоковото пространство.

9. Надграждане на съществуващото парково осветление със соларно захранване и енергоспестяващи осветителни тела.

10. Изграждане на зарядна соларна станция за зареждане на ел. устройства /телефони, таблети и др./ .

11. Монтаж на електронно информационно табло за измерване на температурата в реално време. Осигуряване на информация чрез генериран QR-код за последиците от климатичните промени и възможности за въздействие върху тях с цел намаляване на вредните влияния за хората.

Изградените по проекта съоръжения и засадената растителност ще бъдат включени за поддръжка и стопанисване както като разходи в общинския бюджет, така и като обем дейности в списъка с обекти на градската среда на общината, не само за петгодишния период на устойчивост на проекта, но и за по-дълъг период.

Проектът е разработен като идейна концепция и се предвижда неговото изпълнение да се възложи чрез открита процедура по реда на ЗОП за инженеринг – проектиране, СМР, доставка, авторски надзор.

Проектната идея надгражда и разширява изпълнените в квартала проекти за прилагане на мерки за енергийна ефективност на два от жилищните блокове в междублоковото пространство, както и облагородяване на други междублокови пространства.

Изборът на локация за прилагане на инвестиционния проект е повлиян и от фактите, че в района живеят много млади семейства с деца, гражданите проявяват готовност да опазват и поддържат растителността и има възможност за комбиниране едновременно на много мерки на едно място.

Инвестиционния пилотен проект представлява за гр. Стара Загора иновация поради едновременното прилагане на един и същи терен на мерки за адаптация и смекчаване на изменението на климата като озеленяване, озеленен кът за разделно събиране на отпадъци, соларен панел за зареждане на мобилни електронни устройства, подмяна на стари бетонови и асфалтови настилки с дишащи с тревни фуги, събирането на дъждовна вода, засенчване с растителност, използване на слънчева енергия за осветление.

Индикативния бюджет на проекта е оценен на 460 000.00 лв. с ДДС и включва:

- Изготвяне на работен проект и упражняване на авторски надзор – 40 000 лева с ДДС;
- Строително – монтажни дейности, свързани с осигуряване на настилки на местатата за паркиране, намаляващи акумулиране и отдаване на топлина /демонтаж на стари асфалтови настилки, извозване, рециклиране и депониране на строителни отпадъци, изкопни работи, подравняване, полагане на трошенокаменна основа, полагане на настилка за паркинги с тревна фуга, охумусяване и затревяване/ - 166 000 лева с ДДС;
- Строително – монтажни дейности за изграждане на функционално зониране /демонтаж на стари бетонови настилки, извозване, рециклиране и депониране на строителни отпадъци, изкопни – насипни дейности, оформяне на нова алейна мрежа, полагане на ново настилка/ - 85 000 лева с ДДС;
- Доставка и монтаж детски съоръжения – 36 000 лева с ДДС;

- Доставка и монтаж съоръжения за стрийт фитнес – 30 000 лева с ДДС;
- Доставка и монтаж на паркова мебел /пейки, перголи и др./ - 10 000 лева с ДДС;
- Доставка и монтаж на соларни панели и осветители за реконструкция на парково осветление – 10 000 лева с ДДС;
- Доставка и монтаж на зарядна станция със соларно захранване и информационно ел. табло – 8 000 лева с ДДС;
- Озеленяване, вкл. обособяване на зелен кът за разполагане на контейнери за разделно събиране на отпадъци, генерирани от посетителите на междублоковото пространство – 15 000 лева с ДДС;
- Строително – монтажни работи по изграждане на поливна система, система за събиране /дренаж и резервоар / и филтриране на дъждовни води – 60 000 лева с ДДС.

Изпълнението на Проекта ще допринесе за намаляване на топлинния стрес и ефекта на топлинния остров, за регулиране на местния климат и подобряване на капацитета за намаляване на въздействието върху климата след увеличаване на зеленината. Очаква се и положително въздействие върху качеството на атмосферния въздух в района; Обновената площадка ще се посещава от повече хора и през горещите летни дни и ще се затвърди като приятно място за социални контакти на живущите в района.

За оценка на влиянието на различните сфери от външната среда – политически, икономически, социално-културни, технологични, екологични и законови фактори, оказващи влияние върху планирането и реализацията на инвестиционна мярка е извършен PESTEL анализ. Основните външни фактори и тяхното влияние могат да се обобщят така:

- Политически – Позитивно влияние, подкрепа от Общински Съвет;
- Икономически – Положително влияние, наличен ресурс; Негативно при неочакван скок на цените;
- Социални – Положително влияние, подкрепа от местната общност;
- Технологични - Висока степен на влияние, ползват се специфични материали и иновативни решения – да се акцентира върху този външен фактор;
- Екологични – Положително влияние, подкрепя смекчаването на проблема;
- Законови – Няма влияние, няма законови пречки за изпълнението на инвестиционната мярка;
- Други – ниска степен на влияние - Неприемливост на идеята спрямо общоприетите нагласи - Позитивно отношение към зелените политики.

Резултатът от извършения анализ на външните фактори показва преобладаващо положително влияние на външните фактори и дава предвидимост и предлага решения при настъпване на промени във външната среда, които да се вземат предвид при планиране и реализация на проекта.

С най-висока степен на негативно влияние се оказват технологичните фактори и по-специално доставката на специфични материали - настилки и светлоотразителни бои, с каквито до момента в Община Стара Загора нямаме опит. Това обстоятелство налага да се предвидят специални мерки в Техническото задание за Тръжната процедура, както и графика за изпълнение да бъде съобразен със спецификата на доставката на тези материали.

4. Мониторинг. Индикатори на успеха за планираната иновативна интервенция

4.1. Индикатори за изпълнение

Индикатор	Начин на измерване	Мерна единица	Доказателства	Периодичност на измерване	Базова стойност	В края на проекта	В периода на устойчивост
Реализиран проект	Документи за въвеждане в експлоатация	бр.	Акт 16; Разрешение за ползване	В края на проекта еднократно	0	1	-
Засадена трайна растителност	Преброяване на място	бр.	Измервателен протокол за приемане на СМР	В края на проекта, всяка година в периода на устойчивост	0	Съгласно работен проект	Най-малко 80 % от бр. от работния проект
Подменена настилка на паркинги	Измерване	кв. м.	Измервателен протокол за приемане на СМР	В края на проекта, всяка година в периода на устойчивост	0	Съгласно работен проект	Съгласно работен проект

4.2 Индикатори за въздействие

Индикатор	Начин на измерване	Мерна единица	Доказателства	Периодичност на измерване	Базова стойност	В края на проекта	В периода на устойчивост
Повишена посещаемост през летните месеци	Анкета преди и след изпълнение на проекта	%	Анкетни листове; Протокол от обработка на анкетни листове	Преди, в края на проекта и всяка година в периода на устойчивост	100 %	110 %	150 %
Температурна разлика на въздуха в засенчени места спрямо съседна незасенчена площадка	Монтиран термометър на табло на площадката със сензор на засенчено място и преносим термометър	Δt	Протокол от измерване на температурите в две точки в летните месеци	През м. август преди, в края на проекта и всяка година в периода на устойчивост	0 °C	0,5 °C	1,0 °C

5. Потенциален принос към детайлизиране на конкретна инвестиционна мярка/мерки/идея/ и изготвяне на задания

Наличен е актуален ПУП на кв. Железник, който може и трябва да се използва при проектиране на мерките в междублоковото пространство – маркирани са алеи, площи за озеленяване и места за паркиране на автомобили.

В проект „Закриване и рекултивация на старо депо за твърди битови отпадъци на община Стара Загора“, част Биологична рекултивация са налични данни за видове растителност, която е подходяща за засаждане и поддържане на слънчеви и сухи терени.

При изпълнение на Проект „Прилагане на мерки за подобряване качеството на живот в град Стара Загора“ изготвените предварително и актуализирани в хода на работа графици за СМР показват, че от съществено значение е планирането на видовете СМР и залесителни дейности да се съобразяват със сезонните климатични особености.

Изпълнението на всички проекти през последните 2 години на Ковид пандемия дава информация, която може да се използва при подготовка на тръжните документи и по-специално договорите за предвиждане на подобни ситуации.

6. Препоръки

	Планиране	Законодателство
Местно законодателство	Изготвяне на Стратегия за адаптация към климатичните промени на община Стара Загора	
Национално законодателство	В Националната стратегията за адаптация на климата или друг подходящ документ да се разработят индикатори за измерване и оценка на въздействието на най-популярните мерки за адаптация	1. В ЗУЕС да се вмени на етажната собственост да поддържат изпълненото озеленяването в прилежащата част на сградите и самите сгради /покриви/ 2. Да се предвиди възможност за контрол от страна на общините по отношение поддръжката на озеленяването, изградено в проекта в частните терени

Приложения:

1. Оценка на възможните интервенции в конкретния контекст – рамка на оценката – метод PESTEL;
2. Тематичен анализ на съдържанието на документите на община Стара Загора – „визитки“;
3. Проектен фиш за инвестиционна мярка.

Приложение 1

Оценка на възможните интервенции в конкретния контекст – рамка на оценката – метод PESTEL

Проект „Зелени решения за междублоково пространство в кв. Железник за преодоляване на „Градския топлинен остров“

Обстоятелства на средата	Примерни фактори	Описание	Очакван период на действие	Степен на въздействие
Политически	Промени в политическото ръководство след общински избори	Позитивно въздействие. Новото местно ръководство е модерно и готово да подкрепи идеята.	4 години	Средна
Икономически	Налични собствени средства за осъществяване на идеята	В бюджетът на общината ще се предвидят средства за дофинансиране	1 г.	Ниска
	Неочакван скок в цените на материали и СМР услуги	Негативно въздействие и липса на предвидимост за пазара	1 година – до изтичане на срока на програмата	Висока
Социално/културни	Отношение на местната общност към идеята / проекта	Проектът ще срещне положителна и одобрение подкрепа от гражданите	2 г	Среден
Технологични	Необходима е специална доставка на настилки и светлоотразителни бои, до каквато в момента нямаме достъп	Негативно въздействие – забавяне на доставките на светлоотразителни бои и настилки	1 години	Висока
	Необходимост от подаване на питейна вода	Съгласувателна процедура за подаване на питейна вода	1 година	Средна
Екологични	Загряване на настилки и сгради	Позитивно въздействие и облекчаване на въздействието на ефекта на топлинния остров	Дългосрочен	Средна

Законови	Промяна в законодателство, касаещо изпълнението на проекта	Няма пречки в националното законодателство и местните наредби за изпълнението на проекта	1 години	Средна
Други морал, демография, индустриален, добавена стойност – промяна на поведението	Неприемливост на идеята спрямо общоприетите нагласи	Позитивно отношение към зелените политики	3 месеца	Ниска

Приложение 2

Тематичен анализ на съдържанието на документите – „визитка“

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Регионално развитие
Име на документа	Проект „Зелена и достъпна градска среда за жителите на Стара Загора - етап II“
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	План за развитие на Община Стара Загора
Кога е създаден (година)	2017г.
Период на действие (от г. – до г.)	14.02.2017 год. - 09.09.2020год.
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	Национална Стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата. Закон за ограничаване изменението на климата, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	Проектът е разработен и изпълнен чрез съгласуване с компетентните органи по реда на ЗУТ, ЗУО и ЗООС.
Основна цел/и	Създаване на устойчива, естетична и безопасна градска жизнена среда, допринасяща за по-високо качество на живот, по-голяма сигурност за гражданите и създаваща предпоставки за ускорено социално-икономическо развитие и по-високо ниво на инвестиции.
Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.	<p>Проектът включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ "Реконструкция, благоустрояване и подобряване на физическата среда на Площадно пространство"; ▪ "Благоустрояване и подобряване на физическата среда на пешеходна зона по бул. „Цар Симеон Велики“ – от ул. „Хаджи Димитър Асенов“ до бул. „Патриарх Евтимий“; ▪ "Паркоустрояване, благоустрояване и подобряване на физическата среда на парк „М.Методий Кусев“ (Аязмото)"
Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страниците)	

С коя климатична заплаха има връзка	Затопляне на климата
Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)	Смекчаване и адаптация
Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)	Поддръжка на зелената растителност; ремонт и възстановяване на водни съоръжения, създаване на нови водни площи – водно огледало, сух фонтан; обновяване на парковото осветление с енергоспестяващо
Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или остойностяване <i>Да се добавят стойности по възможност.</i>	За реализация на проекта са изразходени 15 486 334.97 лв.
Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)	Парк Аязмото е превърнат в добре поддържана зона за рекреация със засенчване на алейните пространства, възстановени фонтани; Изградено е ново енергоспестяващо осветление, което отделя по-малко топлина, консумира по-малко енергия и съответно има по-малък въглероден отпечатък. Пространството пред общината от излъчваща топлина бетонова площадка се превърна в разхлаждаща атракция с изградения сух фонтан.
Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)	Проектът не съдържа аргументи по позициите на PESTEL
Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.	
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	По време на изпълнение на проекта бяха идентифицирани пропуски, свързани със забавяне на СМР поради неблагоприятни климатични условия – дъжд и сняг. При планиране на бъдещи инвестиционни мерки следва да се съобразяват сроковете за изпълнение на строителните дейности със сезонните особености на времето.
Информация за конкретни надеждни източници на информация	

Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	По проекта са изпълнени сух фонтан и водна площ тип „водно огледало“ и капково напояване, което е един ефективен начин за използване на водата от подземни източници за поддържане на растителността.
Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Гражданите са удовлетворени от изпълнените по проекта дейности и с удоволствие ползват за почивка и разходки пространствата през горещите летни дни.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	Интерес представляват сухия фонтан, водното огледало, инсталацията за капково напояване и енергоспестяващото осветление.
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: 1 - напълно безполезен; 10 - много полезен	8

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Регионално развитие
Име на документа	Проект „Обновяване на образователната инфраструктура в Община Стара Загора“
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	План за развитие на Община Стара Загора
Кога е създаден (година)	2017 г.
Период на действие (от г. – до г.)	03.10.2017 г. - 04.04.2022 г.
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	Национална Стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата. Закон за ограничаване изменението на климата, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	Индивидуалните проекти са разработени и изпълнен чрез съгласуване с компетентните органи по реда на ЗУТ, ЗУО и ЗООС.

<p>Основна цел/и</p>	<p>Програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради с основна цел - чрез изпълнение на мерки за енергийна ефективност да се осигурят по-добри условия на живот на гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда. Намаляване разходите за отопление за домакинствата; Подобренa жилищна инфраструктура и промяна в облика на градовете; По-чиста околна среда - спестени емисии на парникови газове (CO₂ и др.); Удължаване на живота на сградата, която ще има и по-висока цена.</p>
<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</p>	<p>Обновяването на образователната инфраструктура в Стара Загора включва 3 /три/ обекта от ЗВІ зони с преобладаващ характер – СОУ „Железник“, ОДЗ 58 „Звездица“, кв. „Железник“, ОДЗ „Звънче“, кв. Три чучура – север“, един обект от ЗВІІ зона на публични функции с висока обществена значимост – ГПЧЕ „Ромен Ролан“ и два обекта за функционална връзка ІХ ОУ „Веселин Ханчев“ и СОУ „Иван Вазов“, осигуряващи функционалните връзки на града с неговата периферия.</p> <p>Изпълнение са следните основни дейности по обекти: СОУ „Железник“ : Подмяна на дограма по фасадите Подмяна на всички врати отделящи атриума и стълбищните клетки Изграждане на асансьори и рампи, за да се осигури достъпна среда Ремонт и реконструкция на част от ел. инсталацията Ремонт и реконструкция на водопроводната инсталация Довършване на незавършения блок Е+С Изгрждане на ПИИ и Оповестителна инсталация на блок Е+С Реконструиране и ново осветление на спортна площадка Обезопасяване на атриума чрез изграждане на ВСОДТ Цялостна топлоизолация на сградата Благоустрояване на прилежащия терен.</p> <p>ОДЗ 58 „Звездица“ кв.Железник - нова двуетажна пристройка, свързана с основната от източната страна. Предназначена е за две яслени</p>

	<p>групи. Вътрешни ремонтни работи на съществуващите помещения, които се състоят в подмяна на амортизираните подови настилки с нови по-трайни и водоустойчиви материали, фаянсови облицовки по стените в санитарните възли, шпакловъчни и бояджийски работи по стени и тавани, цялостна подмяна на износената дървена прозоречна дограма с трикамерна PVC със стъклопакет, подмяна на врати на мокрите помещения и санитарни възли с алуминиеви, а на останалите помещения с плътни врати от МДФ, фолирани и топлоизолация на сградата. Подмяна на всички водосточни тръби. Към сградите е изпълнено ландшафтно оформление на прилежащото пространство. Проектът предвижда привеждането на съществуващата осветителна инсталация в съответствие с изискванията на стандарт EN 12646-1 и нова ел.инсталация в пристройката.</p> <p>ОДЗ № 1 „Звънче“ кв.Три чучура север: • Външна топлоизолация • Изпълнение на нова армирана бетонова настилка и иззиждане на тухлени зидове • Изпълнение на нови външни зидове на блок Б, блок Г, топла връзка между блок Б и А, на мястото на съществуващо остъкление или пропаднали цокълни панели • Изграждане на нова рампа за хора с увреждания • Подмяна на съществуващи осветителни тела , където е необходимо с енергоспестяващи лампи, алейно осветление • ландшафтно оформление на прилежащото пространство ГПЧЕ „Ромен Ролан: • Топлоизолация на сградата • Топлинно изолиране на под • Подмяна на дървената дограма с PVC и AL витрини и врати • Подмяна на водопроводна мрежа в сутерена и по етажите и подмяна на водопроводно отклонение на училището до съществуващ кран • Ремонт на таванските помещения - оптимизация • Нова спортна настилка за физкултурния салон и залите за тенис и винилова настилка за залата за шах, подмяна на облицовка и настилки в съблекални и санитарни помещения • Изграждане на нов асансьор и 2 нови рампи за хора с увреждания за постигане на достъпна среда • Основен ремонт и функционална реконструкция на кухненски блок</p>
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> Ремонт на покрив За училищата ОУ „Веселин Ханчев“ и СОУ „Иван Вазов“ няма разработени готови работни проекти. Ще бъде обявена обществена поръчка по реда на ЗОП за обновяване на сградите чрез инженеринг включваща проектиране, СМР и авторски надзор.
Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страници)	
С коя климатична заплаха има връзка	Затопляне на климата
Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)	Смекчаване и адаптация
Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)	Чрез изпълнение на мерките се постига спестяване на емисии на парникови газове (CO2 и др.) и осигуряване на комфорт в учебните заведения през горещите дни.
Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или устойчивостяване Да се добавят стойности по възможност.	За реализация на проекта са направени разходи в размер на 12 241 788.83 лв.
Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)	Основните проблеми определящи включването на обектите в инвестиционната програма са ниските нива на енергийна ефективност, лошото състояние на сградите, нуждата от създаване на достъпна среда на хора и деца в неравностойно положение и не на последно място благоустрояване на пространствата около сградите за създаване на здравословна и спортна среда на живот. С реновирането на тези обекти Община Стара Загора надгради извършената работа досега с финансиране по различни програми и се доближи до цялостно приключване на този инвестиционен приоритет. С внедряване на енергоспестяващи мерки проектът дава своя принос в борбата с климатичните промени, намаляването на потреблението на енергия и на вредните емисии.
Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)	Проектът не съдържа аргументи по позициите на PESTEL

Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.	
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	По време на изпълнение на проекта бяха идентифицирани пропуски, свързани със забавяне на СМР поради обжалване на процедури за избор на изпълнители. При планиране на бъдещи инвестиционни мерки следва да се съобразяват сроковете за изпълнение на строителните дейности подобни забавяния.
Информация за конкретни надеждни източници на информация	
Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	Използване на изолационни материали с високо качество и дограма с добра шумова и топлинна изолация.
Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Обществеността е удовлетворена от изпълнението на проекта.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	Не
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: 1 - напълно безполезен; 10 - много полезен	6

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Регионално развитие
Име на документа	Проект Национална програма за Енергийна Ефективност на многофамилни жилищни сгради
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	План за развитие на Община Стара Загора
Кога е създаден (година)	2015г.

Период на действие (от г. – до г.)	2015 год. - 2020 год.
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	Национална Стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата. Закон за ограничаване изменението на климата, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	Индивидуалните проекти са разработени и изпълнен чрез съгласуване с компетентните органи по реда на ЗУТ, ЗУО и ЗООС.
Основна цел/и	Програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради с основна цел - чрез изпълнение на мерки за енергийна ефективност да се осигурят по-добри условия на живот на гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда. Намаляване разходите за отопление за домакинствата; Подобрена жилищна инфраструктура и промяна в облика на градовете; По-чиста околна среда - спестени емисии на парникови газове (CO ₂ и др.); Удължаване на живота на сградата, която ще има и по-висока цена.
Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.	Проектът включва: <ul style="list-style-type: none"> • Дейности по конструктивно възстановяване/усилване/основен ремонт в зависимост от повредите, настъпили по време на експлоатацията на многофамилните жилищни сгради, които са предписани като задължителни за сградата в техническото обследване; • Обновяване на общите части на многофамилните жилищни сгради (покрив, фасада, стълбищна клетка и др.); • Изпълнение на мерки за енергийна ефективност, които са предписани като задължителни за сградата в обследването за енергийна ефективност. • Съпътстващи строителни и монтажни работи, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност и съответното възстановяване на общите части на сградата в резултат на изпълнените мерки с енергоспестяващ ефект. Съпътстващи строителни и монтажни работи са свързани единствено с възстановяването на

	първоначалното състояние, нарушено в резултат на обновяването на общите части и на подмяната на дограма в самостоятелния обект.
Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страници)	
С коя климатична заплаха има връзка	Затопляне на климата
Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)	Смекчаване и адаптация
Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)	Чрез изпълнение на мерките се постига спестяване на емисии на парникови газове (CO2 и др.) и осигуряване на комфорт в домовете през горещите летни дни.
Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или устойчивостяване Да се добавят стойности по възможност.	За реализация на проекта за Община Стара Загора – 75 жилищни сгради с 5 336 апартамента са изразходени 80 000 000 лв.
Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)	
Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)	Проектът не съдържа аргументи по позициите на PESTEL
Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.	
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	По време на изпълнение на проекта бяха идентифицирани пропуски, свързани със забавяне на СМР поради обжалване на процедури за избор на изпълнители. При планиране на бъдещи инвестиционни мерки следва да се съобразяват сроковете за изпълнение на строителните дейности подобни забавяния.
Информация за конкретни надеждни източници на информация	

Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	Използване на изолационни материали с високо качество и дограма с добра шумова и топлинна изолация.
Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Гражданите са удовлетворени от изпълнението на проекта.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	Не
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: 1 - напълно безполезен; 10 - много полезен	6

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Околна среда
Име на документа	Проект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови отпадъци на Община Стара Загора“
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	Закон за управление на отпадъците;
Кога е създаден (година)	2020г.
Период на действие (от г. – до г.)	13.05.2020 год. 17.12.2021 год.
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	Национална Стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата. Закон за ограничаване изменението на климата, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	Проектът е разработен и изпълнен чрез съгласуване с компетентните органи по реда на ЗУТ, ЗУО и ЗООС.
Основна цел/и	Закриване и рекултивация на старото общинско депо; възстановяване на ландшафта на територията на терена и предотвратяване на

	емисиите на парникови газове, както и изпълнение на изискванията на нормативната уредба за рекултивация на нарушени терени.
<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</p>	<p>Техническата рекултивация включва следните основни дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Подготвителни работи – почистване на храсти и дървета по определената зона, премахване на съществуваща ограда; ➤ Предепонирание и уплътняване на съществуващите отпадъци извън новопроектираното сметищно тяло; ➤ Изграждане в петата на предепонирания отпадъци на охранителна дига с поменлива височина и ширина на билната част; ➤ Преоткосиране на съществуващите отпадъци за стабилност на тялото на депото; ➤ Полагане на 20 см. запечатващ слой от пръст в уплътнено състояние по окосите, бермите и билото; ➤ Изграждане на 9 бр. газови кладенци и 9 бр. статични инсталации за обезвреждане на сметищен газ чрез изгаряне на факел; ➤ Изграждане на бетонови охранителни облицовани трапецовидни канавки клон запад, клон изток и отвеждащ канал с обща дължина 1686 м.; ➤ Изграждане на Дренажна система за улавяне и временно съхранение на инфилтратата; ➤ Техническа рекултивация на площ от 121 480 м², която включва: полагане на минерален запечатващ пласт от глина 50 см. - на два пласта по 25 см. до достигане на водопропускливост 10-9 м/сек.; полагане на пласт земна маса с дебелина 70 см в уплътнено състояние; полагане на хумусен пласт с дебелина 30 см.;
<p>Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страниците)</p>	
<p>С коя климатична заплаха има връзка</p>	<p>Не може да се определи</p>
<p>Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)</p>	<p>Смекчаване</p>

<p>Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)</p>	<p>Изпълнени са 9 бр. газови кладенци и 9 бр. статични инсталации за обезвреждане на сметищен газ чрез изгаряне на факел. Събирането на сметищния газ и последващото му изгаряне и превръщане във въглероден диоксид и водни пари намалява въздействието на парниковия ефект.</p>
<p>Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или устойчивостяване <i>Да се добавят стойности по възможност.</i></p>	<p>За реализация на проекта са изразходени 7 220 000 лв.</p>
<p>Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)</p>	<p>Върху терена е изпълнена техническата рекултивация и сметищния газ се събира и изгаря на факъл.</p>
<p>Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)</p>	<p>Проектът не съдържа аргументи по позициите на PESTEL</p>
<p>Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.</p>	
<p>Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка</p>	<p>По време на изпълнение на проекта бяха идентифицирани пропуски, свързани със забавяне на СМР поради неблагоприятни климатични условия – дъжд и сняг. При планиране на бъдещи инвестиционни мерки следва да се съобразяват сроковете за изпълнение на строителните дейности със сезонните особености на времето.</p>
<p>Информация за конкретни надеждни източници на информация</p>	
<p>Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти</p>	<p>Технологията включва полагане на минерален запечатващ пласт от глина 50 см. - на два пласта по 25 см. до достигане на водопропускливост 10-9 м/сек.; полагане на пласт земна маса с дебелина 70 см в уплътнено състояние; полагане на хумусен пласт с дебелина 30 см.;</p>
<p>Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност</p>	<p>Населението на района от години изпитва дискомфорт от наличието на депото и след неговата рекултивация изразява задоволство.</p>

Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	Изпълнените мерки по отвеждане на дъждовните води могат да бъдат полезни за бъдещи проекти. Интерес представляват и статичните инсталации за изгаряне на сметищен газ, които се захранват автономно чрез слънчеви панели.
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: 1 - напълно безполезен; 10 - много полезен	6

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Регионално развитие
Име на документа	Проект „Паркоустрояване, благоустрояване и подобряване физическата среда на Станционната градина в град Стара Загора“
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	План за развитие на Община Стара Загора
Кога е създаден (година)	2020г.
Период на действие (от г. – до г.)	25.06.2020 год. - 25.12.2022 год.
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	Национална Стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата. Закон за ограничаване изменението на климата, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	Проектът е разработен и изпълнен чрез съгласуване с компетентните органи по реда на ЗУТ, ЗУО и ЗООС.
Основна цел/и	Създаване на устойчива, естетична и безопасна градска жизнена среда, допринасяща за по-високо качество на живот, по-голяма сигурност за гражданите и създаваща предпоставки за ускорено социално-икономическо развитие и по-високо ниво на инвестиции.

<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</p>	<p>Паркоустрояването, благоустрояването и подобряването на физическата среда на "Станционна градина", УПИ I-5191 - за парк, кв. 8 "Индустрия" по плана на град Стара Загора включва следните основни моменти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реорганизация и изцяло подновяване на алейната мрежа. Подчертаване на главната пешеходна ос север– юг, свързваща централната градска част с централна гара посредством оформяне на три площадни пространства, ситуирани при северния, южния вход на градината и в централната зона. Основните акценти разположени по протежението на главната пешеходна ос ще са „компаса“ при северния вход на градината, „фонтана“ в централното пространство и „символа“ при гаровия площад; • Оформяне на паркови зони наситени със спортни функции, монтиране на съвременни спортни съоръжения. Изграждане на велопарк с велоатракции, площадка за ролери и скейтборд; • Запазване и консервиране на съществуващата растителност. Направена е фитосанитарна оценка, в която са посочени състоянието на съществуващата растителност и мерките за тяхното възстановяване; • Изграждане детска велоалея с учебителна площадка „Безопасност на движението“; • Изграждане на детски площадки за различни възрастови групи – от 0-3 год., от 3-12 год. и от 12-18 години в крак със съвременните тенденции; • Изграждане на нов фонтан, който съчетава в себе си динамика, мултимедийни технологии - светлинни, музикални и водни ефекти; • Цялостна подмяна на парковата мебел и осветителните тела с нова съвременна визия.
<p>Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страниците)</p>	
<p>С коя климатична заплаха има връзка</p>	<p>Затопляне на климата</p>

Към кои интервенции има повече отношение <i>(по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)</i>	Смекчаване и адаптация
Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата <i>(бъдещи или вече изпълнени)</i>	Запазване и консервиране на съществуващата растителност. Направена е фитосанитарна оценка, в която са посочени състоянието на съществуващата растителност и мерките за тяхното възстановяване;
Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво <i>(общо, за конкретна мярка) или остойностяване</i> <i>Да се добавят стойности по възможност.</i>	За реализация на проекта са изразходени 4 394 004.54 лв.
Има ли информация как е изпълнил предназначението си <i>(такава информация може да се търси извън документа)</i>	Паркът е превърнат в добре поддържана зелена площ със засенчване на алейните пространства; Изградено е ново енергоспестяващо осветление, което отделя по-малко топлина, консумира по-малко енергия и съответно има по-малък въглероден отпечатък
Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL <i>(състояние на средата)</i>	Проектът не съдържа аргументи по позициите на PESTEL
Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.	
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	По време на изпълнение на проекта бяха идентифицирани пропуски, свързани със забавяне на СМР поради неблагоприятни климатични условия – дъжд и сняг. При планиране на бъдещи инвестиционни мерки следва да се съобразяват сроковете за изпълнение на строителните дейности със сезонните особености на времето.
Информация за конкретни надеждни източници на информация	
Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	По проекта е изпълнено капково напояване, което е един ефективен начин за използване на водата от подземни източници за поддържане на растителността.

Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Гражданите са удовлетворени от изпълнените по проекта дейности и с удоволствие ползват за почивка и разходки пространствата през горещите летни дни.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	Интерес представляват инсталацията за капково напояване и енергоспестяващото осветление.
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: 1 - напълно безполезен; 10 - много полезен	8

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Околна среда
Име на документа	Програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ10 и ФПЧ2,5) и поддържане на установените норми на територията на град Стара Загора с период на действие 2021-2025 г.
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	Общинската програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ10 и ФПЧ2,5) и поддържане на установените норми на територията на град Стара Загора се разработва в съответствие с нормативните изисквания на чл. 27 от ЗЧАВ и чл.30 на Наредба №7/03.05.1999г. за оценка и управление на КАВ. Програмата е секторна програма и е неразделна част от Общинската програма за опазване на околната среда на община Стара Загора.
Кога е създаден (година)	2021г.
Период на действие (от г. – до г.)	2021 – 2025 година
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	Национална Стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата. Закон за ограничаване изменението на климата, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.

<p>Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)</p>	<p>Програмата за КАВ е разработена съвместно с участието на идентифицирани заинтересовани страни на територията на Община Стара Загора общински служители, общински съветници, представители на компетентни органи в областта на околната среда.</p>
<p>Основна цел/и</p>	<p>Целта на програмата е да анализира съществуващите източници на замърсяване, които биха могли да бъдат причина за нарушеното КАВ и да определи адекватни и изпълними към настоящата ситуация мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух (КАВ) на територията на Община Стара Загора и поддържането му в съответствие с нормите за опазване на човешкото здраве.</p>
<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</p>	<p>Програмата съдържа следните основни моменти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Набиране на налична и на допълнителна информация, необходима за анализите и оценка КАВ; 2. Проучване, систематизиране и анализ на пълнотата и качеството на информацията; 3. Комплексна оценка на качеството на атмосферния въздух в Община Стара Загора; 4. Анализ на вече планираните и/или прилагани мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух, залегнали в предходната програма на общината; 5. Анализ на съществуващите източници на замърсяване – отразяване на настъпилите промени и установяване на нови източници, които биха могли да бъдат причина за нарушено КАВ; 6. Дисперсионно моделиране на разпространението на замърсяването с ФПЧ10 и ФПЧ2.5 и приноса на отделните източници на емисии, извършено за базовата 2020 година, включително анализ на резултатите от моделирането; 7. Формулиране на мерки и/или проекти за подобряване на качеството на атмосферния въздух на Стара Загора в краткосрочна, средно срочна и дългосрочна перспектива;

	<p>8. Прогнозно моделиране на въздействието на мерките върху нивата на замърсителите ФПЧ10 и ФПЧ2.5 за междинна година (2023 г.);</p> <p>9. Прогнозно моделиране на въздействието на мерките върху нивата на замърсителите ФПЧ10 и ФПЧ2.5 към 2025 г. (крайната/целева година);</p> <p>10. План за действие, съдържащ конкретни мерки, предвидени за изпълнение в периода 2021 – 2025 г.</p>
<p>Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страници)</p>	<p>От особена ползност са разделите в програмата, свързани с анализ на средата, източниците и причините за замърсяване на въздуха с фини прахови частици.</p>
<p>С коя климатична заплаха има връзка</p>	<p>Не може да се определи</p>
<p>Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)</p>	<p>Смекчаване</p>
<p>Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)</p>	<p>В Програмата за КАВ се съдържат мерки за ограничаване изменението на климата. Тези мерки са свързани с намаляване на емисиите от автомобилния транспорт, битовото отопление и промишлеността.</p>
<p>Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или остойностяване Да се добавят стойности по възможност.</p>	<p>В Програмата за КАВ на община Стара Загора има заложен конкретни стойности за мерки:</p> <p>1). Мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление, свързани с поетапна подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво с екологични алтернативи, приоритетно в енергийно ефективни жилища; въвеждане на зони с ниски емисии; насърчаване използването на ВЕИ, водород и други иновационни алтернативи; повишаване енергийната ефективност на сградния фонд.</p> <p>2). Мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от транспорта, свързани с поетапно намаляване използването на лични превозни средства с високи емисии, чрез насърчаване на електромобилността; въвеждане на зони с ниски емисии, извеждане на транзитния и товарен трафик извън града, оптимизиране на градския</p>

	<p>трафик, подобряване на обществения транспорт, подобряване на инфраструктурата и др.</p> <p>3). Мерки за намаляване на вторичното разпрашаване, чрез изграждане на зелена инфраструктура в градските зони, създаване и/или разширяване на зелени пояси и зони, машини за почистване на улици и др.</p> <p>4). Подобряване на мониторинга на КАВ, включително надграждане на Националната система за наблюдение на КАВ в реално време и Информационната система за докладване на данни за КАВ.</p> <p>5). Разработване/актуализация на стратегически/ програмни/ планови/ аналитични документи във връзка с качеството на атмосферния въздух, извършване на научни проучвания, прогнозиране, моделиране и др.</p> <p>6). Обучителни и информационно-образователни мерки, свързани със сформирани екипи, които да консултират гражданите и да съдействат в избора и последващите административни стъпки. Навременната, проактивна, пряка комуникация с крайните получатели – гражданите, е ключова за ефективното изпълнение на мерките. Провеждане на таргетирани информационни кампании за необходимостта от мерките, възможностите за участие на гражданите, както и на подкрепата от фондовете на ЕС.</p>
<p>Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)</p>	<p>В Програмата е направен анализ на ефекта от изпълнение на мерките от Програмата в предходния период 2016-2020 г. Изпълнението на заложените, в Плана за действие, мерки през периода 2016-2020 година е довело до намаляване на емисиите и концентрациите на ФПЧ. Всички изисквания на нормативната уредба за КАВ по отношение на ФПЧ10 и ФПЧ2.5 са постигнати. Досегашните мерки могат да бъдат потвърдени за прилагане и в следващия програмен период. За поддържане на постигнатото КАВ е необходимо прилагане на някои нови мерки, приоритетно насочени към</p>

	<p>намаляване на емисиите на ФПЧ от битовото отопление, в кварталите с преобладаващо отопление на дърва и въглища и от транспорта и разпрашаването в районите с интензивно движение на МПС.</p>
<p>Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)</p>	<p>Програмата за КАВ не съдържа аргументи по позициите на PESTEL</p>
<p>Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.</p>	<p>В Програмата за КАВ на община Стара Загора са идентифицирани негативните въздействия относно</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увеличаване на пътният трафик, респективно емисиите. 2. Увеличаване цената на алтернативните варианти на отопление – електричество, газ. 3. Висока цена за ново присъединяване към газовата мрежа. 4. Повишен трансграничен пренос на прах. 5. Намаляване благосъстоянието на населението поради епидемиологичната криза.
<p>Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка</p>	<p>В Програмата за КАВ на община Стара Загора са идентифицирани следните слабости:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Относително голям дял на домакинствата, използващи за отопление дърва и въглища. 2. Малък брой домакинства, присъединени към газопреносната мрежа. 3. Значителен брой МПС преди Евро 3. 4. Липса на топлофикационна мрежа. 5. Относително малък брой електромобили и зарядни станции. 6. Наличие на улици и места за паркиране на МПС без асфалтово или бетоново покритие.
<p>Информация за конкретни надеждни източници на информация</p>	<p>Метеорологични данни от НИМХ, подготвени специално за разработването на Дисперсионно математическо моделиране във вид на почасов метеорологичен файл за 2019 г. с 8760 записа и честота 1 час за цялата календарна година; НСИ, национални стратегии, планове</p>

Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	Не е приложимо
Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Населението на Стара Загора е с висока екологична култура и проявява голям интерес както към състоянието на околната среда, така и към мерките за подобряването ѝ.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	Програмата съдържа много информация и анализ на Климатични и метеорологични особености на района на Стара Загора, оказващи влияние върху разпространението на атмосферните замърсители. Налична е информация за топографските характеристики на територията.
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: <i>1 - напълно безполезен; 10 - много полезен</i>	6

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Околна среда
Име на документа	Програма за опазване на околната среда на Община Стара Загора с период на действие 2021-2027 г.
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	Общинската Програма за опазване на околната среда (ПООС) се разработва на основание чл.79, ал.1 и ал.2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).
Кога е създаден (година)	2021г.
Период на действие (от г. – до г.)	2021 – 2027 година
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	Национална Стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата. Закон за ограничаване изменението на климата, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	ОПОС е разработена съвместно с участието на идентифицирани заинтересовани страни на територията на Община Стара Загора общински служители, общински съветници, представители на компетентни органи в областта на околната среда.
Основна цел/и	Целите на програмата се свеждат до следното:

	<ul style="list-style-type: none"> • Акцентиране върху най-важните екологични проблеми на общината; • Сравняване и привеждане в унисон с националните и европейски приоритети; • Обвързване на бъдещите проекти на общинска администрация и дейностите в програмата с националните, световни тенденции и стратегии по управление на околната среда; • Създаване на организация за насочване на силите на общинските и държавни органи, частния и държавен бизнес, граждански сдружения, научни организации и гражданството към изпълнение на заложените в плана приоритетни мерки или за предотвратяване на нови замърсявания; • Откриване на източници за финансиране (национални и международни програми, европейски фондове и др.).
<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</p>	<p>ПООС на Община Стара Загора съдържа раздели, които са обособени по компоненти и фактори на околната среда и следват както разпоредбите на специалните закони по околна среда, така и другите национални планове и програми, които се приемат в отделните сектори, като въздух, води, почви, отпадъци, шум. Поставен е акцент върху използването в максимална степен на наличните и потенциални благоприятни възможности, оползотворяването на природните ресурси чрез неутрализиране на заплахите, които средата поставя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • преустановяване замърсяването на водите и почвите - изграждане на канализационни системи и съоръжения за пречистване на отпадъчните води; • подобряване състоянието на екосистемите и биологичното разнообразие; • развиване на екологосъобразно земеделие и отстраняване на факторите, водещи до деградация на почвите и влошаване на агротехническите им показатели; • разширяване и усъвършенстване на системата за управление на отпадъците; • намаляване замърсяването на атмосферния въздух и ограничаване на шумовите емисии. <p>В ПООС са представени изводи и препоръки от направени подробни анализ на средата и анализ на състоянието и динамиката на компонентите и факторите на околната среда, които са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на Програмата за опазване на околната среда.</p> <p>Извършен е анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите /SWOT/. При използване на цялата налична информация за съществуващото състояние и тенденциите по компоненти и фактори на</p>

	<p>околната среда, са изведени основни аспекти на силните и слабите страни на общината по отношение на опазване на околната среда, както и на възможностите и заплахите от страна на средата.</p> <p>Целите на Програмата са формулирани, основавайки се на тенденциите, очертани при анализа на средата и резултатите от SWOT-анализа. Визията за развитие на околната среда на община Стара Загора е интегрирана в генералната стратегическа цел.</p> <p>Формулирана е Генерална стратегическа цел на общината: „Повишаване качеството на живот за жителите на общината и намаляване до минимум на риска за човешкото здраве, чрез непрекъснато подобряване на състоянието на отделните компоненти и фактори на околната среда“.</p> <p>Чрез декомпозиране на генералната стратегическа цел са формулирани специфичните стратегически цели. Тяхното предназначение е да се определи „какво“ трябва да се извърши, за да се достигне определеното с генералната цел състояние.</p> <p>СПЕЦИФИЧНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ:</p> <p>Специфична стратегическа цел 1. Да се подобри качеството на атмосферния въздух.</p> <p>Специфична стратегическа цел 2. Да се поддържа доброто състояние на повърхностните и подземните води и оптимизира качеството на услугите в областта на управление на водите, включително използване на потенциала на минералните води на територията на общината.</p> <p>Специфична стратегическа цел 3. Да се изпълнят количествените цели по „Отпадъци“ на общинско ниво, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, оползотворяване на материалите и енергията и в минимална степен екологосъобразно обезвреждане чрез депониране.</p> <p>Специфична стратегическа цел 4. Да се повиши ефективността при опазване на биологичното разнообразие на територията на община Стара Загора.</p> <p>Специфична стратегическа цел 5. Да се предотврати негативното влияние на вредните физични фактори шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения.</p> <p>Специфична стратегическа цел 6. Да се подобри управлението и увеличи площта на зелената система на територията на общината.</p> <p>Специфична стратегическа цел 7. Да се ограничат и/или предотвратят рисковете пред община Стара Загора, в следствие от изменението на климата и да се адаптира към случващите се климатични промени.</p>
--	--

	<p>Специфична стратегическа цел 8. Да се намали популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.</p> <p>В програмата са изведени приоритети. За всяка от специфичните стратегически цели и съобразно изведените приоритети, е разработен отделен план за действие, съдържащ стратегическите мерки, Очаквани резултати от изпълнение на мярката и индикатори за изпълнение.</p> <p>Наблюдението и оценката на ПООС ще се извършва с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението ѝ. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им.</p> <p>Изпълнението на конкретните мерки и дейности, които водят до постигане на планираните цели, е задължение на община Стара Загора в нейната административна цялост. Общинската администрация следва своевременно да подготвя и внася проекти за финансиране на дейностите по опазване на околната среда.</p>
<p>Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страниците)</p>	<p>От особена ползност са разделите в програмата, свързани с анализ на средата - природо-географски анализ; социално-икономически анализ в контекста на въпросите по опазване на околната среда; демографски анализ и финансов анализ на общината. Направените препоръки и изводи от тези анализи.</p>
<p>С коя климатична заплаха има връзка</p>	<p>Заплахи, които са идентифицирани са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Към биологичното разнообразие – за видовете със стопанско значение и за видовете, които се срещат в земеделски земи. • Ерозия и деградация на почвите.
<p>Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)</p>	<p>Адаптация и смекчаване</p>
<p>Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)</p>	<p>В ПООС се съдържат мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия.</p> <p>ПООС има План за действие за постигане на Специфична стратегическа цел 7 - „ Да се ограничат и/или предотвратят рисковете пред община Стара Загора, в следствие от изменението на климата и да се адаптира общината към случващите се климатични промени.“</p>

	В други подпрограми са предвидени и други мерки за намаляване на въздействието върху изменението на климата, които са залегнали и в тези специфични програми.
Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или остойностяване <i>Да се добавят стойности по възможност.</i>	В ПООС няма заложен конкретни стойности за мерки. Индикативните разходи са предвидени по мерки в специфичните програми.
Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)	В момента не е приложимо
Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)	ПООС не съдържа аргументи по позициите на PESTEL
Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.	В ПООС на община Стара Загора са идентифицирани негативните въздействия относно: <ul style="list-style-type: none"> - Разрастване на строителството (предимно жилищно строителство в градския район за сметка на зелени площи и пространства, което води и до запечатване на почвите. - Нарушаване на баланса между урбанизирани територии и обработваеми земи, горски територии и озеленени територии. - Влошаване на санитарно-хигиенните качества на ландшафта, влошаване на фитосанитарното състояние на растителността, - Неизпълнено отстраняване на екологични щети на повечето обекти от промишлените предприятия. – - Вторично уплътняване на почвите в градските райони. - Наводнения в резултат от интензивни валежи, недобре поддържани и амортизирани канализационни и други системи за отвеждане на дъждовни води. - Изгаряне на твърди горива с лоши характеристики (ниска калоричност и високо пепелно съдържание) и използване на неефективни битови горивни уредби.
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	В ПООС на община Стара Загора са идентифицирани следните слабости: <ul style="list-style-type: none"> - Повишаване на автомобилния трафик в общината. Увеличаване на трафика на личния автомобилен транспорт.

	<ul style="list-style-type: none"> - Част от изградените хидромелиоративни съоръжения, включващи корекции на реки и дерета, отводнителни и напоителни съоръжения са в лошо техническо състояние. - Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци. - Наличие на невъзстановени територии, нарушени и замърсени от минали добивни и производствени дейности. - Липсва цялостна и единна оценка на видовете дълготрайна растителност и нейното състояние.
Информация за конкретни надеждни източници на информация	НСИ, национални стратегии, планове
Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	Не е приложимо
Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Населението на Стара Загора е с висока екологична култура и проявява голям интерес както към състоянието на околната среда, така и към мерките за подобряването ѝ.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	Идентифицираните заплахи и слаби страни в ПООС могат да бъдат използвани в бъдещата инвестиция – запазване и поддържане на зелената система; мерки за ефективно извеждане на излишната дъждовна вода.
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: 1 - напълно безполезен; 10 - много полезен	8

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	околна среда
Име на документа	Програма за управление на отпадъците на община Стара Загора с период на действие 2021-2028 г.

<p>Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)</p>	<p>Общинската програма за управление на отпадъците е един от най-важните инструменти за прилагане на законодателството за отпадъците на местно ниво. Тя се разработва в съответствие с нормативните изисквания на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), във връзка с чл.15, ал.1, т.3, чл.57 и чл.59 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Програмата за управление на отпадъците е секторна програма и е неразделна част от Общинската програма за опазване на околната среда на община Стара Загора.</p>
<p>Кога е създаден (година)</p>	<p>2021г.</p>
<p>Период на действие (от г. – до г.)</p>	<p>2021 – 2028 година</p>
<p>Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения</p>	<p>Национална Стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата. Закон за ограничаване изменението на климата, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.</p>
<p>Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)</p>	<p>ПУО е разработена съвместно с участието на идентифицирани заинтересовани страни на територията на Община Стара Загора общински служители, общински съветници, представители на компетентни органи в областта на околната среда.</p>
<p>Основна цел/и</p>	<p>Целите на програмата се свеждат до следното: Генерална цел: Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива. Основни цели: Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени Отпадъци Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други Оперативни/специфични цели за управлението на отпадъците в община Стара Загора за периода 2021-2028 г.: ОЦ 1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци; ОЦ 2: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ОЦ 3: Прилагане на екологосъобразно обезвреждане на отпадъците; ОЦ 4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общинската администрация за управление на отпадъците;</p>

	<p>ОЦ 5: Участие на обществеността при прилагане на йерархията на управление на отпадъците.</p>
<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</p>	<p>Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на Общините и компетенции на Кмета, съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и техните подзаконовите нормативни актове.</p> <p>В обхвата на Програмата попадат дейностите, свързани с формираните на територията на община Стара Загора отпадъци, изведени и приоритизирани на база идентифицираните проблеми, които общинското ръководство трябва да реши, за да се постигне екологосъобразното им управление.</p> <p>Програмата разглежда процесите от образуването на отпадъците до тяхното крайно обезвреждане. В рамките на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Стара Загора е изготвен анализ на съществуващото състояние по отношение дейностите, свързани с отпадъците, на база който са идентифицирани проблемите и са формулирани целите за периода 2021-2028 г. Разработен е План за действие, в който са посочени необходимите мерки в близка и в средносрочна перспектива, отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване на планираните дейности.</p> <p>Програмата има за цел да осигури на община Стара Загора инструмент за планиране на необходимите ресурси, мерки и дейности за предоставяне на качествени услуги по управление на отпадъците на жителите на общината и да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската йерархия за отпадъците.</p> <p>Очаква се изпълнението на Програмата да окаже съществен принос за ефективно използване на ресурсите и намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда. Реализирането на заложените с програмата мерки и дейности има за резултат предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и човешкото здраве и намаляване на използването на първични природни ресурси.</p>

<p>Теми от съдържанието с особена полезност (може да се посочат конкретни страниците)</p>	<p>От особена полезност са разделите в програмата, свързани с анализ на средата - природо-географски анализ; социално-икономически анализ в контекста на въпросите по опазване на околната среда; демографски анализ и финансов анализ на общината. Направените препоръки и изводи от тези анализи.</p>
<p>С коя климатична заплаха има връзка</p>	<p>Заплахи, които са идентифицирани са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Намаляваща държавна подкрепа към местната власт за изпълнение на законовите задължения в сферата на управление на отпадъците. 2. Налагане на санкции на местната власт при неспазване изискванията на нормативната уредба в сферата на управление на отпадъците. 3. Невъзможност на ниско -доходните групи от населението да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управлението на отпадъците.
<p>Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)</p>	<p>Адаптация и смекчаване</p>
<p>Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)</p>	<p>В ПУО се съдържат мерки за ограничаване изменението на климата. Тези мерки са свързани с намаляване на емисиите на сметищни газове от нерагментирано изхвърляне на отпадъци; намаляване потреблението на природни ресурси чрез заместването им с рециклирани отпадъци.</p>
<p>Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или остойносттаване Да се добавят стойности по възможност.</p>	<p>В ПУО има заложен конкретни стойности за мерки. Основните мерки са свързани с предотвратяване на образуването на отпадъци, информиране на обществеността, организиране и поддържане на системи заразно събиране на отпадъците.</p>
<p>Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)</p>	<p>В момента не е приложимо</p>
<p>Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)</p>	<p>ПУО не съдържа аргументи по позициите на PESTEL</p>
<p>Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие,</p>	<p>В ПУО на община Стара Загора са идентифицирани негативните въздействия относно въздействието върху</p>

устойчиво развитие, икономика, социални, др.	околната среда на нерегламентирано изхвърлените отпадъци
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	<p>В ПУО на община Стара Загора са идентифицирани следните слабости:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Липса на цялостна система за разделно събиране и оползотворяване на строителните отпадъци. - Липса на цялостна система за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци и домашно компостиране. - Недостатъчна ангажираност на жителите за спазване на изискванията за регламентирано изхвърляне на отпадъци. - Отрицателен баланс между приходите и разходите за управление на отпадъците. - Ниска социална поносимост към увеличаване на таксите за отпадъци. - Периодично образуване на нерегламентирани замърсявания. - Липсва мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността
Информация за конкретни надеждни източници на информация	НСИ, национални стратегии, планове
Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	Не е приложимо
Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Населението на Стара Загора е с висока екологична култура и проявява голям интерес както към състоянието на околната среда, така и към мерките за подобряването ѝ.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	Идентифицираните заплахи и слаби страни в ПУО могат да бъдат използвани в бъдещата инвестиция – използване на рециклирани материали при СМР
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: 1 - напълно безполезен; 10 - много полезен	6

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Околна среда
Име на документа	Проект BG16M10P002-5.004 „Мерки за адресиране на транспорта като източник на замърсяване на атмосферния въздух“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020г.“, финансиран по Процедура BG16M10P002-5.004 „Мерки за адресиране на транспорта като източник на замърсяване на атмосферния въздух“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“
Кога е създаден (година)	2019 г
Период на действие (от г. – до г.)	2019 – 2023 година
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	<p>Национално законодателство по отношение на качество на атмосферния въздух - Закон за чистотата на атмосферния въздух. Националната стратегия по околна среда 2009 - 2018 г.</p> <p>Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух.</p> <p>Национално законодателство по отношение на шум в околна среда - Закон за защита от шума в околната среда</p>
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	Проектът е разработен съвместно с участието на идентифицирани заинтересовани страни на територията на Община Стара Загора – общински служители, общински съветници, представители на здравни, социални, образователни и културни институции
Основна цел/и	<p>Настоящият проект попада в инвестиционен приоритет финансиран по Процедура BG16M10P002-5.004 „Мерки за адресиране на транспорта като източник на замърсяване на атмосферния въздух“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“</p> <p>Основната цел на проекта е: Като конкретен бенефициент по настоящата процедура, община Стара Загора в партньорство с "Тролейбусни и автобусни превози" ЕООД да закупи нови 33</p>

	<p>електрически автобуси и 18 двойни зарядни станции, с което ще допринесе за подобряване на услугите на обществения транспорт и привличане на по-голям брой пътници, като в същото време се подобряват екологичните характеристики на града, намалят се ПТП и вредните емисии.</p>
<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</p>	<p>Новите 33 електрически автобуса са необходими за осигуряване качествено обслужване на новите линии, които се очаква да се създадат в следствие препоръките от новата общинска транспортна схема на града. Предвид гореизложеното стои задачата от придобиване и въвеждане в експлоатация на електрически автобуси и нужното оборудване и инфраструктура за тяхната експлоатация. Анализът относно необходимия тип електрическо превозно средство показва, че с оглед пътническия поток по съществуващи и нови линии, с оглед транспортната пропускливост и натовареността на уличната мрежа по предвидените маршрути, е нужна доставката на 12-метрови соло автобуси.</p>
<p>Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страници)</p>	<p>Анализът и оценката на данните показват влиянието на транспортния трафик върху качеството на атмосферния въздух. Промотирането на градския транспорт и едновременно с това намаляване използването на личните автомобили. Установените резултати за емисиите от МПС и за емисии в пунктове с различна интензивност на трафика в гр. Стара Загора, много добре подчертават влиянието на фактора МПС върху качеството на приземния въздух.</p> <p>Предвижда се изпълнението на следните дейности:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Организация и управление, информация и комуникация на проекта; 2. Изготвяне на техническа спецификация за провеждане на тръжна процедура за доставка на електрически автобуси; 3. Доставка на 33 нови 12-метрови електрически автобуси и допълнително оборудване към тях за нуждите на обществения транспорт в Стара Загора; 4. Първоначална регистрация и застраховки на доставените транспортни средства (електрически автобуси); 5. Проектиране и изграждане на 2 (две) комплектни трансформаторни станции за захранване на

	<p>зарядните станции и проектиране и изграждане на кабелни трасета до зарядни станции;</p> <p>6. Изготвяне на комплексен доклад за оценка на съответствие на проектна документация с основните изисквания към строежите във фаза „работен проект“, упражняване на строителен надзор при изграждането на комплектни трансформаторни станции за захранване на зарядните станции и изготвяне на геодезически заснемания за издаване на удостоверение от службата по "ГКК" по чл. 54 а от ЗКИР;</p> <p>7. Подготовка на проектното предложение.</p>
<p>С коя климатична заплаха има връзка</p>	<p>Заплаха, която е идентифицирана е към урбанистичната среда и е насочена към чистотата на атмосферния въздух и шумово натоварване</p>
<p>Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)</p>	<p>Адаптация и смекчаване</p>
<p>Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)</p>	<p>Анализът и оценката на данните показват влиянието на транспортния трафик върху качеството на атмосферния въздух. Установените резултати за емисиите от МПС и за емисии в пунктове с различна интензивност на трафика в гр. Стара Загора, много добре подчертават влиянието на фактора МПС върху качеството на приземния въздух.</p> <p>Предвижда се изпълнението на следните дейности:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Организация и управление, информация и комуникация на проекта; 2. Изготвяне на техническа спецификация за провеждане на тръжна процедура за доставка на електрически автобуси; 3. Доставка на 33 нови 12-метрови електрически автобуси и допълнително оборудване към тях за нуждите на обществения транспорт в Стара Загора; 4. Първоначална регистрация и застраховки на доставените транспортни средства (електрически автобуси); 5. Проектиране и изграждане на 2 (две) комплектни трансформаторни станции за захранване на зарядните станции и проектиране и изграждане на кабелни трасета до зарядни станции; 6. Изготвяне на комплексен доклад за оценка на съответствие на проектна документация с

	<p>основните изисквания към строежите във фаза „работен проект“, упражняване на строителен надзор при изграждането на комплектни трансформаторни станции за захранване на зарядните станции и изготвяне на геодезически заснемания за издаване на удостоверение от службата по "ГКК" по чл. 54 а от ЗКИР; 7. Подготовка на проектното предложение.</p>
<p>Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или остойностяване <i>Да се добавят стойности по възможност.</i></p>	<p>53 000 000 лв</p>
<p>Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)</p>	<p>-</p>
<p>Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)</p>	<p>В Социално-икономическа среда частично са застъпени позициите на PESTEL</p>
<p>Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.</p>	<p>В проектът са идентифицирани негативните въздействия:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Промотирането на градския транспорт и едновременно с това намаляване използването на личните автомобили са едно от най-ефективните решения за подобряване качеството на живот; • Мрежата на обществения транспорт в региона е много сложна и включва редица различни видове транспорт; • Политиките за градско и стратегическо развитие трябва да се координират ефективно, да са последователни и непрекъснати;
<p>Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка</p>	<p>-</p>
<p>Информация за конкретни надеждни източници на информация</p>	<p>НСИ, национални стратегии, общински планове</p>
<p>Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти</p>	<p>Не е приложимо</p>

Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Големите градове трябва да се справят с постоянно увеличаващия се трафик, но за тази цел развитието на необходимите инфраструктури се сблъсква с важни ограничения, свързани с липсата на пространство и условията на околната среда. Стара Загора е един от регионите, които са особено уязвими към изменението на климата. Рисковете, причинени от събития, свързани с изменението на климата, могат да доведат до загуба на човешки живот или да причинят значителни щети, засягащи икономическия растеж и просперитета на местното население.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	-
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: <i>1 - напълно безполезен; 10 - много полезен</i>	5

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Околна среда
Име на документа	Интегриран проект „Българските общини работят заедно за подобряване качеството на атмосферния въздух“
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	Програма LIFE 2014-2020 на Европейския съюз
Кога е създаден (година)	2019
Период на действие (от г. – до г.)	2019-2024 година
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	Национално законодателство по отношение на качество на атмосферния въздух - Закон за чистотата на атмосферния въздух. Националната стратегия по околна среда 2009 - 2018 г. Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди,

	летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух.
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	Проектът е разработен съвместно с участието на идентифицирани заинтересовани страни на територията на Община Стара Загора – общински служители, общински съветници, представители на здравни, социални, образователни и културни институции
Основна цел/и	Намаляването на емисиите на фини прахови частици от битовото отопление
Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.	Замърсяването на въздуха с фини прахови частици в Стара Загора е в резултат най-вече от използването на дърва и въглища за битовото отопление. Проблемът с качеството на атмосферния въздух на Стара Загора е свързан с епизодично (предимно през зимните месеци) превишаване на допустимите норми по показателя фини прахови частици с размер 10 микрона, като основните източници за това са битовото отопление и транспорта, сочи цялостен анализ на резултатите от многогодишния мониторинг на КАВ. Фокусът на дейностите в интегрирания проект „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“ е към намаляване на замърсяването на атмосферния въздух от битово отопление на домакинствата с дърва и въглища.
Теми от съдържанието с особена полезност (може да се посочат конкретни страниците)	В Аналитичната фаза на проекта е направено подробно проучване на отоплението на домакинствата, като източник на замърсяване на въздуха и са определени районите, в които подмяната на горивната база ще има най-голям ефект върху качеството на въздуха.
С коя климатична заплаха има връзка	Заплаха, която е идентифицирана е към урбанистичната среда и е насочена към чистотата на атмосферния въздух
Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)	Адаптация и смекчаване
Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието	Мерките са насочени към преминаване към алтернативни форми на отопление като се предоставят котли на пелети или газ на онези

върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)	домакинства, които през зимата използват дърва и въглища.
Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или остойностяване <i>Да се добавят стойности по възможност.</i>	
Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)	Проектът се изпълнява в момента и през последните години са постигнати добри резултати по отношение на намаляване на емисиите от фини прахови частици ФПЧ10
Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)	В Социално-икономическа среда частично са застъпени позициите на PESTEL
Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.	Намаляването на емисиите от битово отопление чрез замяна на горивната база от твърдо гориво към по-високо екологично има социален и икономически аспект и не може да бъде реализирано само с административни мерки (информирание, ограничаване, забрани, санкции). Това е и основната причина за участието на общините в Интегрирания проект, който ще се реализира от 2019 до 2024 година и ще премине през три фази. Като негатив може да окаже високата цена на пелетите и газа.
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	-
Информация за конкретни надеждни източници на информация	НСИ, национални стратегии, общински планове, законодателство в РБългария
Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	Не е приложимо
Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Намаляването на емисиите на фини прахови частици от битовото отопление е един продължителен процес и изисква много усилия не само от общинска администрация, но и от гражданите, които освен потърпевши от недостатъчно доброто качество на

	въздуха с действията или бездействията си предизвикват и голяма част от регистрираните наднормени имисии.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	-
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Доставени и монтирани две стационарни мониторингови станции, които след приключването на проекта ще станат собственост на общината и има възможност да бъдат включени в Националната система за измерване на качеството на атмосферния въздух, която съществува и в момента.
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: 1 - напълно безполезен; 10 - много полезен	8

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Регионално развитие
Име на документа	План за интегрирано развитие на Община Стара Загора
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	Закон за регионалното развитие, Националната програма за развитие- България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.
Кога е създаден (година)	2021г.
Период на действие (от г. – до г.)	2021 – 2027 година
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	Национална Стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата. Закон за ограничаване изменението на климата, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода (АНКПР) 2013-2025 г.
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	ПИРО е разработен съвместно с участието на идентифицирани заинтересовани страни на територията на Община Стара Загора – ТПП – Стара Загора, КРИБ, АРИР, общински служители, общински съветници, представители на здравни, социални, образователни и културни институции
Основна цел/и	Главната цел на ПИРО е да бъде постигнато интегрирано

	<p>устойчиво развитие в община Стара Загора, като се насърчи икономическата активност, да се подкрепи процеса на зелен преход и едновременно с това да се стимулира икономическия растеж, като тези мерки да доведат до повишен стандарт и качество на живот за жителите на общината, грижа за околната среда, свързаност, благоустрояване на населените места и подобряване на образователните услуги и внедряване на иновации.</p>
<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</p>	<p>Стратегията на ПИРО на община Стара Загора за периода 2021 – 2027 г. се състои от следните части: Визия за развитие на общината, която формулира стратегията в кратко послание, включващо стремежа на общинската администрация и заинтересованите страни за постигане на желано бъдещо състояние в рамките на програмирация период. Стратегически цели, които обосновават конкретните елементи на визията по основни области за развитие на общината; Приоритети за развитие, които разгръщат начините за изпълнение на стратегическите цели върху територията на общината, като предлагат варианти за интегрираното функциониране на общината; Специфични цели/мерки във всеки приоритет, които са организирани по тематичен обхват и области на подкрепа; Проекти, които са конкретните инструменти за постигане на целите за интегрирано развитие, като изразяват преките действия на територията на общината.</p> <p>Формулирането на визия е ключов елемент от разработването на стратегията на ПИРО – Стара Загора, който се основава на информацията от изготвения анализ: <i>Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологично състояние, нуждите и потенциала за развитие на община Стара Загора.</i></p> <p>Стратегически цели: Стратегическа цел 1. Създаване на условия за устойчив икономически растеж и енергиен преход</p> <p>Стратегическа цел 2. Повишаване на качеството на живот, жизнения стандарт и подобряване на достъпа до услуги чрез прилагане на интегрирани политики</p> <p>Стратегическа цел 3. Опазване на околната среда и адаптация към климатичните промени, изграждане на транспортна инфраструктура и мобилност</p> <p>Стратегическа цел 1. - Приоритет 1. Конкурентна икономика</p> <p>Приоритет 1. Конкурентна икономика е насочен към мерките за подкрепа и насърчаване на енергийния преход, декарбонизацията на местната икономика и</p>

	<p>реализиране на мерки за енергийна ефективност. Устойчивото енергийно развитие е основата на общинската енергийна политика. Този приоритет е насочен към намаляване на емисиите на парникови газове, чрез увеличаване дела на енергията от възобновяеми енергийни източници, подобряване на енергийната ефективност на сградния фонд. Ще бъдат подкрепяни инвестиции за насърчаване на енергийния преход към алтернативни източници на енергия, повишаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите, декарбонизация на икономиката и внедряване на иновативни решения. Ще бъдат подкрепяни мерки за енергийна ефективност в публичния и частния сектор.</p> <p>Специфична цел 1. Насърчаване на ускорено развитие на местната икономика и растеж чрез предоставяне на услуги за бизнеса, дигитална свързаност и подобряване на технологиите</p> <p>Специфична цел 2. Подкрепа за устойчив енергиен преход, използване на алтернативни източници на енергия</p> <p>Специфична цел 3. Устойчиво развитие на туризма</p> <p>Стратегическа цел 2</p> <p>Приоритет 2. Качество на живот</p> <p>Специфична цел 1. Благоустрояване на града и населените места в общината, подобряване на градската среда</p> <p>Специфична цел 2. Подобряване на качеството на предоставяните услуги за жителите на общината и улесняване на достъпа до тях</p> <p>Специфична цел 3. Развитие на здравна, социална, образователна, културна и спортна инфраструктура</p> <p>Специфична цел 4. Развитие на транспортната и цифрова инфраструктура</p> <p>Приоритет 3. Иновации, образование, заетост</p> <p>Специфична цел 1. Насърчаване на иновациите и образованието, ученето през целия живот, преквалификация и квалификация</p> <p>Специфична цел 2. Насърчаване на заетостта, откриване на нови работни места и насърчаване на заетостта и предприемачеството</p> <p>Специфична цел 3. Висше образование и трансфер на иновации</p> <p>Стратегическа цел 3</p> <p>Приоритет 4 Зелена и свързана община</p> <p>По Приоритет 4 Зелена и климатично неутрална община, Третата специфична цел е насочена към прилагането на мерки, свързани с адаптация към изменението на климата. Ще бъдат реализирани мерки по отношение на урбанистичната среда с цел</p>
--	---

	<p>намаляване на уязвимостта от изменението на климата, идентифициране и оценка на градските топлинни острови и предложения на мерки за управлението им, внедряване на системи за информиране и противодействие на кризи и аварии, включително предизвикани от природни бедствия.</p> <p>Специфична цел 1. Развитие на екологосъобразна инфраструктура и подкрепа за кръгова икономика</p> <p>Специфична цел 2 Опазване на околната среда и биоразнообразието</p> <p>Специфична цел 3. Адаптация към измененията на климата</p>
<p>Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страниците)</p>	<p>Основните елементи в анализа в ПИРО отчитат последиците от прехода към климатична неутралност. Това налага поетапното планиране на промени за приспособяване към новите условия и са идентифицирани потенциалните възможности за развитие в други икономически сфери и дейности, които да компенсират неизбежните промени.</p>
<p>С коя климатична заплаха има връзка</p>	<p>Заплаха, която е идентифицирана е към урбанистичната среда и е насочена към градските топлинни острови</p>
<p>Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)</p>	<p>Адаптация и смекчаване</p>
<p>Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)</p>	<p>В ПИРО се съдържат мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия.</p>
<p>Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или остойностяване Да се добавят стойности по възможност.</p>	<p>В ПИРО на община Стара Загора в Приложение № 2 е изготвена Индикативна финансова таблица за периода 2021-2027 г.</p>
<p>Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)</p>	<p>В момента не е приложимо</p>
<p>Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)</p>	<p>В аналитичната част I Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и техническото състояние, нуждите и потенциала на община Стара Загора са застъпени позициите на PESTEL</p>
<p>Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква</p>	<p>В ПИРО на община Стара Загора за идентифицирани негативните въздействия по сектори на Стр. 254. Включените сектори са: „Селско стопанство“,</p>

насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.	„Биологично разнообразие и екосистеми“, „Енергетика“, „Гори“, „Човешко здраве“, „Транспорт“, „Туризъм“, „Градска среда“ и „Води“. Управлението на риска от бедствия се разглежда като междусекторна (интегрирана) тема
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	В ПИРО на община Стара Загора за идентифицирани проблеми и негативните въздействия по сектори на Стр. 254. Включените сектори са: „Селско стопанство“, „Биологично разнообразие и екосистеми“, „Енергетика“, „Гори“, „Човешко здраве“, „Транспорт“, „Туризъм“, „Градска среда“ и „Води“. Управлението на риска от бедствия
Информация за конкретни надеждни източници на информация	НСИ, Годишник на ТПП, национални стратегии, планове
Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	Не е приложимо
Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Стара Загора е един от регионите, които са особено уязвими към изменението на климата (предимно чрез повишаване на температурата и от нарастващата честота на свързаните с изменението на климата екстремни събития. Рисковете, причинени от събития, свързани с изменението на климата, могат да доведат до загуба на човешки живот или да причинят значителни щети, засягащи икономическия растеж и просперитета на местното население.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	-
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: <i>1 - напълно безполезен; 10 - много полезен</i>	7

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Регионално развитие, околна среда

Име на документа	Проект „Модернизация и развитие на устойчив градски транспорт в гр. Стара Загора – II фаза”
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	Оперативна програма Региони в растеж 2014-2020
Кога е създаден (година)	2017 г
Период на действие (от г. – до г.)	2018 – 2021 година
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	<p>Национално законодателство по отношение на качество на атмосферния въздух - Закон за чистотата на атмосферния въздух. Националната стратегия по околна среда 2009 - 2018 г.</p> <p>Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух.</p> <p>Национално законодателство по отношение на шум в околна среда - Закон за защита от шума в околната среда</p>
Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)	Проектът е разработен съвместно с участието на идентифицирани заинтересовани страни на територията на Община Стара Загора – общински служители, общински съветници, представители на здравни, социални, образователни и културни институции
Основна цел/и	<p>Настоящият проект попада в инвестиционен приоритет „Насърчаване на стратегии за нисковъглеродно развитие във всички видове територии, по-специално в градските райони, включително насърчаване на устойчива мултимодална градска мобилност и мерки за приспособяване и смекчаване, свързани с изменението на климата”.</p> <p>Конкретната цел на процедурата, в съответствие с приложимия инвестиционен приоритет е: Да се създаде по-ефективен, по-бърз и по-екологичен градски транспорт с по-малко потребление на енергия и възможности за алтернативни форми на транспорт.</p> <p>Основната цел на проекта е: да допринесе за развитието на по-ефективен екологосъобразен интегриран градски транспорт в Община Стара Загора.</p> <p>Конкретните цели на проекта са:</p>

	<p>Надграждане на Интегриран градски транспорт фаза 1;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подобряване нивото на качество и сигурност на услугите на градския транспорт; • Интегрираност на услугите на градския транспорт; • Подобряване пропускливостта на кръстовищата и осигуряване на предимство на превозните средства на градския транспорт чрез автоматизирано „умно“ управление на светофарите.
<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</p>	<p>Община Стара Загора е един от конкретните бенефициенти по процедура BG16RFOP001-1.001-039 "ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИ ПЛАНОВЕ ЗА ГРАДСКО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ 2014-2020", Приоритетна ос 1: „Устойчиво интегрирано градско развитие“, Инвестиционен приоритет: „Насърчаване на стратегии за нисковъглеродно развитие във всички видове територии, по-специално в градските райони, включително насърчаване на устойчива мултимодална градска мобилност и мерки за приспособяване и смекчаване, свързани с изменението на климата”.</p> <p>Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020 се изпълни в съответствие с чл. 7 от Регламент (ЕС) №1301/2013 относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006.</p> <p>Приоритетната ос е насочена към изпълнението на следните инвестиционни приоритети:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционен приоритет „Предоставяне на подкрепа за енергийната ефективност, за интелигентното енергийно управление и за използването на възобновяема енергия в публичната инфраструктура, включително в обществените сгради, и в жилищния сектор”; • Инвестиционен приоритет „Насърчаване на стратегии за нисковъглеродно развитие във всички видове територии, по-специално в градските райони, включително насърчаване на устойчива мултимодална градска мобилност и мерки за

	<p>приспособяване и смекчаване, свързани с изменението на климата”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционен приоритет „Предприемане на действия за подобряване на градската околна среда, за съживяване на градовете, за възобновяване и Инвестиционен приоритет „Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие, понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на социалното приобщаване чрез подобряване на достъпа до обществени, културни и развлекателни услуги и преминаването от служби на институционално равнище към служби на местно равнище”; • Инвестиционен приоритет „Инвестиции в образованието, обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение”. <p>Общата цел на настоящата процедура е да се подкрепи реализацията на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие, насочени към устойчиво и трайно преодоляване на високата концентрация на икономически, природни и социални проблеми в 39 града от 1-во, 2-ро, 3-то йерархично ниво в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие на България за периода 2013-2025 г.</p> <p>Приносът на проекта ще се измерва посредством следните индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дял на пътувания с обществен градски транспорт – %; • Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи – млрд.евро. <p>Индикатори за продукт са свързани с:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Намаляване на емисиите на парникови газове: Очаквано годишно намаляване на емисиите на парникови газове (градски транспорт) – тонове CO2 екв.: <p>ОПРР 2014-2020, одобрена от службите на ЕК през юни 2015 г., е разработена в пълно съответствие с Регламент 1301/2013 и Регламент 1303/2013, както и със Споразумението за партньорство. Поради тази причина, съответствието на компонентите с</p>
--	--

	<p>изискванията за допустимост за финансиране на ОПРР 2014-2020 означава съответствие и с изискванията на Регламент 1301/2013 и Регламент 1303/2013.</p> <p>Предвиденият проект на Стара Загора за интегриран градски транспорт – фаза 2 попада в обхвата на тематична цел 4 от ОСР:</p> <p>"подкрепа на преминаването към ниско въглеродна икономика във всички сектори чрез:</p> <p>д/ насърчаване на стратегии за нисковъглеродно развитие във всички видове територии, по-специално градските райони, включително насърчаването на устойчива мултиmodalна градска мобилност и мерки за приспособяване и смекчаване, свързани с изменението на климата",</p>
<p>Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страници)</p>	<p>Анализът и оценката на данните показват влиянието на транспортния трафик върху качеството на атмосферния въздух. Установените резултати за емисиите от МПС и за емисии в пунктове с различна интензивност на трафика в гр. Стара Загора, много добре подчертават влиянието на фактора МПС върху качеството на приземния въздух.</p> <p>Шумът е един от факторите с неблагоприятно въздействие върху населението в големите градове, породен от развитието на промишленото производство, на пътническите, товарните транспортни средства и масовия градски транспорт, търговските дейности и заведения за забавления. Продължително излагане на високи нива на шум влияе отрицателно върху здравето на хората, като понижава тяхната способност за концентрация, предизвиква главоболие, стрес, умора, нарушава нормалните процеси на почивка и отдиш, нарушава съня и намалява производителността на труда.</p>
<p>С коя климатична заплаха има връзка</p>	<p>Заплаха, която е идентифицирана е към урбанистичната среда и е насочена към чистотата на атмосферния въздух</p>
<p>Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)</p>	<p>Адаптация и смекчаване</p>
<p>Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието</p>	<p>Проектът допринася за развитието на по-ефективен екологосъобразен интегриран градски транспорт в Община Стара Загора.</p> <p>Инфраструктурни мерки</p>

<p>върху изменението на климата <i>(бъдещи или вече изпълнени)</i></p>	<p>Изграждане на пътна инфраструктура Компонентът предвижда разширяване на пътното платно и обособяване на бус ленти за превозните средства на градския транспорт, в следствие на което се очаква спестяване на време за пътуване в пиковите часове на ползвателите на ГТ в този участък.</p> <p>Оперативни компоненти Въвеждане на автоматизирана система за таксуване (АСТ) Въвеждането на автоматична система за таксуване ще улесни ползването на автобусите и тролейбусите и ще подобри качеството на транспортните услуги за пътниците. Освен това въвеждането на такава система в превозните средства (автобуси и тролейбуси) ще намали, дори ще премахне продажбата на билети в превозното средство и ще помогне на операторите да наблюдават приходите от билети, като същевременно предотвратява пътуванията гратис. Експертният екип предлага монтиране на автомати за издаване на билети във всички превозни средства на ГТ – и автобуси, и тролейбуси.</p> <p>Управление на градския транспорт Въвеждане на видеонаблюдение на основните кръстовища в града с интелигентна система за превенция на задръствания, вследствие опашки от транспортни средства по светофарите и подмяна на светофари секции. Обхвата на този компонент се предвижда да включва: Контролен център и централно оборудване; Видеонаблюдение на кръстовища; Видеонаблюдение в превозни средства, които към настоящия момент нямат такова; Изграждане и внедряване на система на кръстовища за управление и контрол на трафика, включващ нови трафик контролери с модерна технология, трафик детектори, светофарни дисплей и устройства, система за предоставяне на приоритет на автобусите, обслужващи градския транспорт.</p> <p>Меки мерки Този компонент предвижда средства за изготвяне на редица проучвания, като например: Актуализация на транспортната схема за градски транспорт;</p>
---	---

	Разработване на тарифна политика и т.н.
Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или остойностяване <i>Да се добавят стойности по възможност.</i>	14 000 000 лева
Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)	Постигнатите добри резултати през последните години по отношение на намаляване на емисиите от фини прахови частици ПМ10
Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)	В Социално-икономическа среда частично са застъпени позициите на PESTEL
Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.	В проектът са идентифицирани негативните въздействия: <ul style="list-style-type: none"> • Задръстванията на движението са един от основните проблеми в градската част. В такъв случай промотирането на градския транспорт и едновременно с това намаляване използването на личните автомобили са едно от най-ефективните решения за подобряване качеството на живот; • Мрежата на обществения транспорт в региона е много сложна и включва редица различни видове транспорт; • Политиките за градско и стратегическо развитие трябва да се координират ефективно, да са последователни и непрекъснати;
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	Подробни проучвания относно потребностите от превоз на пътници и прогноза на трафика бяха направени в изпълнението на Интегриран градски транспорт фаза 1. Тъй като настоящият проект е естествено продължение на фаза 1 (някой от компонентите включени във фаза 1 и констатираните пропуски са финансирани във фаза 2).
Информация за конкретни надеждни източници на информация	НСИ, Годишник на ТПП, национални стратегии, общински планове
Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	Не е приложимо

Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Големите градове трябва да се справят с постоянно увеличаващия се трафик, но за тази цел развитието на необходимите инфраструктури се сблъсква с важни ограничения, свързани с липсата на пространство и условията на околната среда. Обработването на данни за трафика и пътищата може да предостави информация, помощ и динамичен контрол на пътници, водачи, оператори на превозни средства и управители на мрежи. Стара Загора е един от регионите, които са особено уязвими към изменението на климата. Рисковете, причинени от събития, свързани с изменението на климата, могат да доведат до загуба на човешки живот или да причинят значителни щети, засягащи икономическия растеж и просперитета на местното население.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	-
Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: 1 - напълно безполезен; 10 - много полезен	5

Тема/критерий/аспект	Описание
Сектор на действие (например регионално развитие, околна среда, енергетика, туризъм, др.)	Регионално развитие, околна среда
Име на документа	План за устойчива градска мобилност за гр. Стара Загора
Основание за създаване (закон, наредба, инициатива, др.)	Закон за регионалното развитие, ЗООС
Кога е създаден (година)	2015г.
Период на действие (от г. – до г.)	2015 – 2020 година
Принос/синхрон/съответствие с национални или европейски документи в областта на климатичните изменения	План за устойчива градска мобилност за гр. Стара Загора е разработен в съответствие със следните документи: Общинския план за развитие 2014-2020.

	<p>Проект за интегриран градски транспорт на град Стара Загора, финансиран по ОП „Регионално развитие 2007-2013 г.;</p> <p>Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Стара Загора за 2014 – 2020 г.”, финансиран от ЕФРР и държавния бюджет на РБ чрез ОП „Регионално развитие 2007-2013 г.;</p> <p>„Прилагане на мерки за подобряване качеството на живот в градовете Бургас, Варна, Стара Загора и Плевен“ по Приоритетна ос 1 на Оперативна програма „Околна среда“ Стратегия Европа 2020;</p> <p>Националната стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.;</p> <p>Областната стратегия за развитие на област Стара Загора с период на действие 2014 – 2020 г.; Общински план за развитие на община Стара Загора 2014 – 2020 г.;</p> <p>Общ устройствен план на община Стара Загора;</p> <p>„Зелената“ и „Бяла“ книга на Европейската комисия във връзка с развитието на европейската мобилност.</p>
<p>Как е изработен (с/без участие на заинтересовани страни, кои, могат ли да са от значение за бъдещата интервенция)</p>	<p>Да, разработен с участие на заинтересовани страни – общински служители, представители на държавни, здравни и образователни институции</p>
<p>Основна цел/и</p>	<p>За постигането на Визията за развитие на община Стара Загора са идентифицирани следните главни цели, които имат пряко отношение към нейното постигане:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повишаване на икономическата и инвестиционна активност в община Стара Загора 2. Подобряване на околната среда в региона 3. Повишаване на качеството на живот в общината 4. Осигуряване на привлекателна градска среда за жители и гости на града <p>Идентифицирани са основните приоритети и специфични цели на Плана за Устойчива градска мобилност 2014 – 2020 г., осъществяването, на които ще допринесе за постигане на главните цели и визията за модерна градска мобилност на Стара Загора.</p> <p>1.1. Приоритет Утвърждаване на масовия градски транспорт, като предпочитано средство за придвижване сред гражданите на община Стара Загора</p> <p>СЦ 1.1.1 - Подобряване на транспортната инфраструктура и достъпността на градската среда и обществения транспорт</p> <p>СЦ 1.1.2 - Осъществяване на целенасочена общинска политика за регулиране на трафика на моторни превозни средства</p> <p>1.2 Приоритет – Развитие на интермодален транспорт</p> <p>СЦ 1.2.1 – Стимулиране комбинирането на различни форми на транспорт</p>

	<p>1.3 Приоритет – Въвеждане на интелигентни системи ЦЦ 1.3.1 – По-интелигентно управление на обществения транспорт за по-безопасен и достъпен обществен транспорт</p> <p>2.1 Приоритет - Намаление на вредните емисии, които се отделят от транспортни средства в околната среда на територията на община Стара Загора ЦЦ 2.1.1 - Популяризиране на колоезденето ЦЦ 2.1.2 - Насърчаване на алтернативните форми на придвижване и ходенето пеш ЦЦ 2.1.3 - Увеличаване на употребата на енергия вместо гориво ЦЦ 2.1.4 – По-оптимално използване на автомобили на територията на община Стара Загора</p> <p>2.2 Приоритет – Редуциране на нивата на шум ЦЦ 2.2.1 - Намаляване на шумовите нива в ЦГЧ</p> <p>2.3 Приоритет – Намаляване на потреблението на енергия ЦЦ 2.3.1 - Ограничаване на вредата върху околната среда и постигане на по-висока енергоефективност</p> <p>3.1 Приоритет - Повишаване на качеството на живот и здравословното състояние на гражданите в община Стара Загора ЦЦ 3.1.1 - Осигуряване на по-достъпна и безопасна градска среда и мобилност за гражданите на община Стара Загора ЦЦ 3.1.2 - Увеличаване на физическа активност на гражданите</p> <p>3.2 Приоритет - Укрепване на гражданската култура на придвижване в община Стара Загора ЦЦ 3.2.1 - Повишаване интереса към алтернативни форми на транспорт сред по-младите жители на община Стара Загора ЦЦ 3.2.2 - Стимулиране на обмен на чужд опит и практики за съществуващите начини на придвижване ЦЦ 3.2.3 - Популяризиране на мерките и въвлечане в изпълнението на колкото се може повече граждани за постигане на устойчива градска мобилност</p> <p>Приоритет 4.1 Осигуряване на привлекателна градска среда за жители и гости на град Стара Загора ЦЦ 3.2.3 - Популяризиране на мерките и въвлечане в изпълнението на колкото се може повече граждани за постигане на устойчива градска мобилност</p> <p>4.1.1 Повишаване на достъпността и привлекателността на градската среда и културните обекти в общината.</p>
<p>Съдържание – кратко представяне - има ли анализ и данни, какви; мерки и действия; механизъм за мониторинг на</p>	<p>В ПУГМ е разработена теоретико - аналитична част със следното съдържание: Описание на транспортната инфраструктура</p>

<p><i>изпълнението, финансиране/бюджет; отговорни лица/ организации, извършван ли е мониторинг/отчитане за този документ – в кой документ/доклад; карти, приложения; друго.</i></p>	<p>Транспортни коридори 2. Интермодален транспорт 3. Автомобилен транспорт 4. Железопътен транспорт 5. Въздушен транспорт Транспортна достъпност 1. Селищна мрежа 2. Електротранспортна инфраструктура 3. Велоалеи Транспортни рискове и безопасност на движението 1. Вредни емисии в атмосферния въздух 2. Светофарни уредби, критични кръстовища и ПТП 3. Пътна сигнализация 4. Паркиране Транспортен модел 1. Транспортно райониране 2. Видове транспорт 3. Пътникопотоци 4. Система на масовия градския транспорт 5. Системи за управление на транспорта и трафика 6. Комуникационна инфраструктура 7. Междуселищен транспорт Околна среда 1. Качество на въздуха 2. Шумово замърсяване</p>
<p>Теми от съдържанието с особена ползност (може да се посочат конкретни страниците)</p>	<p>В План за устойчива градска мобилност за гр. Стара Загора целта е насочена да осигури внедряване на колкото се може повече алтернативни и устойчиви форми на придвижване, сред които каране на велосипед или ролери, ходене по-често пеш, повишаване употребата на обществения еко транспорт и железопътен такъв, които да окажат принос както за социалната сплотеност и опазване на околната среда, така и за бъдещия икономически просперитет на град Стара Загора. Тя стъпва върху едно по-ефективно и интелигентно потребление на ресурси и енергия, осигурявайки по-висок стандарт и качество на живот за своите жители.</p>
<p>С коя климатична заплаха има връзка</p>	<p>Градовете страдат от прекалено натоварено пътно движение. Като заплаха към урбанистичната среда са индикирани замърсяването на въздуха и високи нива на шум.</p>
<p>Към кои интервенции има повече отношение (по-скоро адаптация, по-скоро смекчаване, и двете)</p>	<p>По-скоро смекчаване</p>
<p>Съдържа ли конкретни мерки, свързани с адаптация или намаляване на въздействието върху изменението на климата (бъдещи или вече изпълнени)</p>	<p>Идентифицирани са основните приоритети и специфични цели на Плана за Устойчива градска мобилност 2014 – 2020 г., осъществяването, на които ще се осъществи с изпълнението на следните мерки: Замяна на сегашните транспортни средства на общинската полиция и еко инспекторите с електрически мотопеди и електромобили; Закупуването от Общината на електромобили за обслужване на местната администрация; Създаване на система за отдаване на електромобили под наем; Въвеждане на „зелена“ зони в разширена ЦГЧ;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Разработване на мобилно приложение за идентифициране на най-близкото свободно паркомясто в обсега, където се намираме. • Организиране на улици с второстепенно значение, като еднопосочни; • Тестване и въвеждане на екологични превозни средства за обслужване на колективните форми на транспорт – електробуси <p>Разработване на програма за управление качеството на атмосферния въздух;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поставяне на соларни слънчеви панели върху автобусните спирки/осветителните тела, които да захранват информационните табла чрез получената от тях слънчева енергия; • Изграждане в централната градска зона на соларна станция за зареждане на електромобили, електрически мотопеди; • Подмяна на уличното осветление; <p>Въвеждане на зони с ограничение на скоростта – 30 км/ч. за „успокояване“ на трафика край училища, детски градини и някои квартални зони в близост до главни транспортни артерии с цел да се ограничи шума и възможността от пътнотранспортни произшествия;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се въведе нискоемисионна зона с ограничен трафик с режим, забраняващ преминаването на превозни средства по централни улици, пресичащи пешеходните пространства в града в определени дни или часове от деня. Спазването на забраната ще бъде контролирано от камери, разчитащи регистрационните табла на нарушителите с възможност те да бъдат санкционирани
<p>Има ли данни за реализирани разходи/бюджети и за какво (общо, за конкретна мярка) или остойностяване <i>Да се добавят стойности по възможност.</i></p>	<p>Няма събрани данни за направените разходи, тъй като са финансирани от различни източници или са част от определени дейности от проект</p>
<p>Има ли информация как е изпълнил предназначението си (такава информация може да се търси извън документа)</p>	<p>В момента продължава изпълнението на ПУГМ. Някои от мерките са изпълнени, други са в процес на изпълнение. Предвижда се тези мерки, които няма да могат да бъдат изпълнени, поради липса на финансов ресурс да се търси възможност за външно финансиране. През последните десет години е налице ясно изразена тенденция за подобряване качеството на околната среда в Стара Загора. За 2014 г. на база извършвания мониторинг от Община Стара Загора и компетентните контролни органи състоянието на компонентите на околната среда се определя като много добро.</p>

Съдържа ли аргументи по позициите на PESTEL (състояние на средата)	В теоретично-аналитичната част частично са застъпени позициите на PESTEL
Идентифицира ли негативни въздействия, ако да в каква насока – биоразнообразие, устойчиво развитие, икономика, социални, др.	Негативните въздействия са идентифицирани по отношение на качеството на въздуха, шумово натоварване
Съдържа ли информация за идентифицирани пропуски, които могат да бъдат полезни при разработването/прилагането на бъдеща инвестиционна мярка	Не е приложимо
Информация за конкретни надеждни източници на информация	НСИ, национални стратегии, планове
Информация за използвани технологии, когато става въпрос за конкретни проекти	-
Актуалност на темата за хората – доколко е в дневния ред на местната общност	Основните предизвикателства за околната среда в Стара Загора се дължат на концентрацията на човешка и икономическа дейност в гр. Стара Загора. В града са фокусирани голямата част от източниците на замърсяване и рисковете за компонентите и факторите на въздействие на околната среда, което предопределя мерките за опазване на околната среда да бъдат насочени към ограничаване и предотвратяване на замърсяването. Политиката на община Стара Загора по околна среда е основана на принципите за устойчиво развитие и пълна прозрачност при вземането на решения и е намерила израз в разработените програмни документи - Общинския план за развитие 2014-2020, Програмата за управление качеството на атмосферния въздух, Програмата за управление на отпадъците и Стратегическата карта за шума. Прилагането на тази политика се изразява чрез изпълнение на мерките и проектите, разписани в плановете за действие, с цел опазване здравето на хората чрез подобряване качеството на въздуха, ограничаване замърсяването на почвите и водите, опазване на богатото биологично разнообразие и влажните зони, управление на отпадъците, енергийна ефективност и стимулиране на екологично мислене и поведение на гражданите.
Потенциал за влияние върху прилагане на бъдещата иновативна инвестиция	-

Нещо специфично от съдържанието	Не
Друго с потенциал за ползване/полезно	Не
Обща оценка на значението на документа за бъдещата работа по скала от 1 до 10: <i>1 - напълно безполезен; 10 - много полезен</i>	4

Приложение 3

Оценка на възможните интервенции в конкретния контекст – рамка на оценката – метод PESTEL

Проект „Зелени решения за междублоково пространство в кв. Железник за преодоляване на „Градския топлинен остров“

Обстоятелства на средата	Примерни фактори	Описание	Очакван период на действие	Степен на въздействие
Политически	Промени в политическото ръководство след общински избори	Позитивно въздействие. Новото местно ръководство е модерно и готово да подкрепи идеята.	4 години	Средна
Икономически	Налични собствени средства за осъществяване на идеята	В бюджетът на общината ще се предвидят средства за дофинансиране	1 г.	Ниска
	Неочакван скок в цените на материали и СМР услуги	Негативно въздействие и липса на предвидимост за пазара	1 година – до изтичане на срока на програмата	Висока
Социално/културни	Отношение на местната общност към идеята / проекта	Проектът ще срещне положителна и одобрение подкрепа от гражданите	2 г	Среден
Технологични	Необходима е специална доставка на настилки и светлоотразителни бои, до каквато в момента нямаме достъп	Негативно въздействие – забавяне на доставките на светлоотразителни бои и настилки	1 години	Висока
	Необходимост от подаване на питейна вода	Съгласувателна процедура за подаване на питейна вода	1 година	Средна
Екологични	Загряване на настилки и сгради	Позитивно въздействие и облекчаване на въздействието на ефекта на топлинния остров	Дългосрочен	Средна

Законови	Промяна в законодателство, касаещо изпълнението на проекта	Няма пречки в националното законодателство и местните наредби за изпълнението на проекта	1 години	Средна
Други морал, демография, индустриален, добавена стойност – промяна на поведението	Неприемливост на идеята спрямо общоприетите нагласи	Позитивно отношение към зелените политики	3 месеца	Ниска

